

MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASI ÜZVLƏRİNİN RƏHBƏR TƏLİMATI

MÜNDƏRİCAT

I HİSSƏ. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASI TƏRKİBİNİN İŞ QAYDASI	5
I FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ KOMPLEKTLƏŞDİRİLMƏSİ QAYDASI	5
Məntəqə seçki komissiyasının komplektləşdirilməsi və səlahiyyətmüddəti	5
Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxslərinin seçilməsi qaydası	5
II FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ İŞ QAYDASI	7
Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxslərinin səlahiyyətlər	7
Məntəqə seçki komissiyası iclaslarının hazırlanması	7
Məntəqə seçki komissiyası iclasının keçirilməsi	8
Məntəqə seçki komissiyası iclasının protokolu	8
Məntəqə seçki komissiyası işinin təşkili qaydası	9
Məntəqə seçki komissiyasının hüquqi aktları	9
Məntəqə seçki komissiyasının iclasında sərəncamın qəbul olunması qaydası	10
Məntəqə seçki komissiyasının seçkiqabağı təbliğata və ya kompaniyaya qoşulması və məhdudiyətlər	10
II. HİSSƏ SEÇKİQABAĞI DÖVRDƏ MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ FƏALİYYƏTİ	11
I. FƏSİL SEÇİCİLƏRİN SİYAHILARI	11
Seçicilərin vahid siyahısı və onun elan olunması qaydası	12
Seçicilərin vahid siyahısı göstəricilərinin yoxlanılması	12
Seçicilərin xüsusi siyahısı	12
Aparılası seçki qutusu siyahısının tərtib edilməsi qaydası	13
Xüsusi siyahıya və aparılası seçki qutusunun siyahısına daxil edilmiş seçicinin seçki hüququ	14
Seçici vərəqəsi	14
II. FƏSİL SEÇKİ SƏNƏDLƏRİNİN QƏBULU VƏ SƏSVERMƏ BİNASININ TƏŞKİLİ	15
Dairə seçki komissiyasından seçki sənədlərinin və inventarın qəbulu	15
Seçki sənədləri və inventarının qəbul-təhvil protokolu	16
Səsvermə binasının təşkili	16
III. HİSSƏ SƏSVERMƏ GÜNÜ MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ FƏALİYYƏTİ	17
I. FƏSİL SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN AÇILMASI VƏ SƏSVERMƏYƏ QƏDƏR KEÇİRİLƏSİ PROSEDURLAR	17
Seçki məntəqəsinin açılması	17
Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər	17
Müşahidəçinin, seçki subyektinin və Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndələrinin hüquqi vəziyyəti	18
Seçki məntəqəsinin açılışından səsvermənin başlanmasınadək həyata keçirilməli prosedurlar	18

II. FƏSİL SƏSVERMƏ PROSESİ	22
Səsvermənin keçirilməsi.....	22
Səsvermə günü səsvermə binasında asayışı qorumaq	25
Səsvermədə iştirak edən seçicilərin qeydə alınması.....	25
Aparılası seçki qutusu vasitəsilə səsvermə	26
Səsvermə prosesinin müvəqqəti dayandırılması	27
III. FƏSİL SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN BAĞLANMASI, SƏSVERMƏNİN NƏTİCƏLƏRİNİN YEKUNLAŞDIRILMASI	27
Seçki məntəqəsinin bağlanması.....	27
Seçki məntəqəsinin səsli hesablanması proseduru üçün təşkili.....	27
Seçki qutusu açılanadək həyata keçiriləsi prosedurlar	29
Seçicilərin siyahılarının, zədələnmiş və istifadə edilməmiş seçki bülletenlərinin möhürlənməsi.....	29
Aparılası seçki qutusunun açılması.....	30
Əsas seçki qutusunun açılması.....	30
İstisna halında yaradılmış seçki məntəqəsi seçki qutusunun açılması.....	31
Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi	31
Seçki bülletenlərinin hesablanması	32
Seçki bülletenlərinin möhürlənməsi	32
Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsi.....	33
Yekun protokolunun aşkarlığı.....	33
Qeydiyyat jurnalının, Qeydlər kitabının möhürlənməsi, səsvermə sənədlərinin Dairə seçki komissiyasına verilməsi	33
IV. HİSSƏ SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİ	34
I. FƏSİL SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİNİN QEYDƏ ALINMASI	34
Şikayətlərin qeydə alınması prosesinin müşahidəsi.....	34
Ərizə və şikayətlərdə nöqsanların aşkarlanması qaydası.....	35
II. FƏSİL SƏSVERMƏ GÜNÜ ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRƏ REAKSIYA	35
ƏLAVƏ №1. İclas protokolunun nümunəsi	37
ƏLAVƏ №2. İclas protokolunun nümunəsi	43
ƏLAVƏ №3. Gürcüstan seçki administrasiyası sərəncamının nümunəsi	50
ƏLAVƏ №4. Seçki administrasiyası qulluqçularının etika məcəlləsi	53
ƏLAVƏ №5. Seçki komissiyasına təqdim olunmuş ərizə və şikayətlərin rekvizitləri	55
ƏLAVƏ №6. Ərizə və şikayətin qeydə alınması barədə arayış	56
ƏLAVƏ №7. Məntəqə seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri	57
ƏLAVƏ №8. Səsvermə günü Məntəqə seçki komissiyası katibinin səlahiyyətləri	64
ƏLAVƏ №9. Seçici axınının nizamlayan komissiya üzvünün funksiyaları	67
ƏLAVƏ №10. Seçiciləri qeydə alan komissiya üzvünün funksiyaları	68
ƏLAVƏ №11. Aparılası seçki qutusunu müşayiət edən komissiya üzvünün funksiyaları	70
ƏLAVƏ №12. Seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünün funksiyaları	72

MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ KOMPLEKTLƏŞDİRİLMƏSİ QAYDASI

Məntəqə seçki komissiyasının komplektləşdirilməsi və səlahiyyət müddəti

Məntəqə seçki komissiyası 13 üzvdən ibarət olur (*seçki məcəlləsi –maddə 24.1*):

- ▶ 6 üzvü müsabiqə əsasında Dairə seçki komissiyası seçir;
- ▶ 7 üzvünü partiyalar təyin edirlər.

DİQQƏT!

Seçki komissiyasının üzvü onu təyin edən/seçən subyektin nümayəndəsi deyildir. O, öz işində müstəqildir və yalnız Gürcüstan Konstitusiyasına və Seçki Məcəlləsinə tabedir.

Məntəqə seçki komissiyası üzvlərinin səlahiyyəti komissiyanın birinci iclası günü başlanır və müvafiq Dairə seçki komissiyasında səsvermənin nəticələrinin yekun protokolunun tərtibi anında başa çatır (*Seçki məcəlləsi –maddə 25.14*).

DİQQƏT!

Məntəqə seçki komissiyası üzvünü səsvermə gününədək 15 gündən (16 sentyabr) tez geri çağırmaq qadağandır (*Seçki məcəlləsi –maddə 29.9*).

Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxslərinin seçilməsi

(*Seçki məcəlləsi - maddə 8.23; maddə 25.21*)

Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxsləridir:

- ▶ Komissiya sədri;
- ▶ Sədr müavini;
- ▶ Komissiya katibi.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri, sədr müavini və katibi Məntəqə seçki komissiyasının birinci iclasında (bax. əlavə №1; №2), seçkilər gününə ən azı 34 gün qalmış (28 avqust) seçilir. İclas Dairə seçki komissiyası sədri tərəfindən çağırılır. Əgər, onda komissiyanın tam tərkibinin əksəriyyəti, ən azı 7 üzvü iştirak edərsə, iclas keçirilmək hüququna malikdir. Sədr seçilənədək iclasa komissiyanın ağısaqqal üzvü rəhbərlik edir.

Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin, sədr müavininin seçilməsi qaydası

(*Seçki məcəlləsi –maddə 25*)

Məntəqə seçki komissiyasının sədri, sədr müavini komissiyanın üzvlərindən, adlıq səsvermə ilə, komissiyanın tam tərkibinin çoxluğu ilə seçilir. Komissiyanın ən azı 2 üzvünün namizədliyi irəli sürmək hüququ vardır.

DIQQƏT!

- ▶ **Eyni namizədliyi yalnız iki dəfə irəli sürmək olar.**
- ▶ **Namizədliyi irəli sürülmüş şəxs səsvermədə iştirak edə və öz namizədliyinin xeyrinə səs vermək hüququ vardır.**

Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin və sədr müavininin seçilməsi Məntəqə seçki komissiyasının sərəncamı ilə təşkil olunur (bax. əlavə №3).

Əgər müəyyən olunmuş vaxtda seçki komissiyasının sədri, komissiya sədrinin müavini seçilə bilməsə, qeyd edilən vəzifəli şəxsin vəzifəsini o seçilənədək komissiyanın səsvermə zamanı ən çox səs toplayacaq üzvü, səslər bərabər olduğu halda isə onlardan püşkatma ilə müəyyənləşdirilmiş şəxs yerinə yetirir.

Məntəqə seçki komissiyası katibinin seçilməsi qaydası

(Seçki məəcəlləsi –maddə 25.15-19)

3000 Komissiya katibi partiyalar tərəfindən təyin edilmiş üzvlərdən (Vahid Milli Hərəkət tərəfindən təyin olunmuş üzvdən başqa) seçilir.

Partiyalar tərəfindən təyin edilmiş Məntəqə seçki komissiyasının ən azı iki üzvünün (Vahid Milli Hərəkət tərəfindən təyin olunmuş üzvdən başqa) komissiya katibinin namizədliyini irəli sürmək hüququ vardır.

İrəli sürülmüş namizəd adlıq səsvermə ilə, partiyalar tərəfindən təyin edilmiş Məntəqə seçki komissiyası üzvləri tərəfindən (Vahid Milli Hərəkət tərəfindən təyin olunmuş üzvdən başqa), iclas iştirakçılarının səsçoxluğu ilə seçilir.

Əgər partiyalar tərəfindən təyin edilmiş komissiya üzvləri komissiyanın katibini seçə bilməsələr, onu irəli sürülmüş namizədlərdən tam tərkibin çoxluğu ilə (ancaq ən azı 7 üzv) komissiya seçir.

Əgər bu halda da komissiyanın katibi seçilməzsə, onun vəzifəsini komissiya katibi seçilənədək komissiyanın səsvermə zamanı hamıdan çox səs toplamış üzvü, səslərin bərabər olduğu təqdirdə isə onlardan püşklə müəyyən edilmiş şəxs yerinə yetirir.

Əgər partiyaların təyin etdikləri komissiya üzvləri tərəfindən komissiyanın katibi namizədi irəli sürülməzsə, bu halda komissiyanın istənilən iki üzvünün komissiyanın katibi namizədini irəli sürmək hüququ vardır. Komissiyanın katibi komissiyanın tərkibindən, komissiyanın tam tərkibinin çoxluğu ilə (ancaq, ən azı 7 üzv) seçilir.

DIQQƏT!

- ▶ **İrəli sürülmüş namizədin səsvermədə iştirak etmək və öz namizədliyinin xeyrinə səs vermək hüququ vardır.**
- ▶ **Məntəqə seçki komissiyası katibinin seçilməsi Məntəqə seçki komissiyasının sərəncamı ilə təşkil olunur (bax. Əlavə№3).**

II FƏSİL. MƏNTƏQƏ SEÇKİ KOMİSSİYASININ İŞ QAYDASI

Məntəqə seçki komissiyasının rəhbər şəxslərinin səlahiyyətləri

Məntəqə seçki komissiyasının sədri (*Seçki məəcəlləsi - maddə 27.1*):

- ▶ Komissiyanın iclasını çağırır və ona rəhbərlik edir;
- ▶ Komissiyaya daxil olmuş sənədləri və korrespondensiyaları qəbul edir və paylayır;
- ▶ Seçki sənədlərinin və inventarının saxlanılmasına və verilməsinə şəxsən məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Sədrin müavininə, komissiyanın katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə tapşırıqlar verir;
- ▶ Səsvermə günü komissiya üzvləri arasında funksiyaların püşk atma yolu ilə bölünməsinə təşkil edir;
- ▶ Seçki məntəqəsinin binasının və ətraf ərazidə asayişin qorunmasında məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Səsvermə binasına müvafiq döş nişanı olmayan şəxsləri buraxmamağa borcludur;
- ▶ Səsvermənin nəticələri yekunlaşdırılan andan etibarən bütün səsvermə sənədlərini yuxarı Diyar seçki komissiyasına təqdim edir;

Məntəqə seçki komissiyası sədrinin müavini (*Seçki məəcəlləsi, maddə 27.2*):

- ▶ Əgər komissiyanın sədri yoxdursa, yaxud öz vəzifəsini yerinə yetirə bilmirsə, komissiya sədrinin vəzifəsini yerinə yetirir;
- ▶ Komissiya sədrinin sərəncamı ilə, komissiya sədrinin ayrı-ayrı səlahiyyətlərini yerinə yetirir.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi (*Seçki məəcəlləsi - maddə 27.3*)

- ▶ Komissiya iclasının gündəliyini və sərəncamlar layihələrini hazırlayır;
- ▶ Kütləvi informasiya verilməsində məsuliyyət daşıyır;
- ▶ Komissiya iclaslarının protokollarını, o cümlədən, səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını tərtib edir;

Məntəqə seçki komissiyası iclaslarının hazırlanması

Məntəqə seçki komissiyasının iclasını komissiyanın sədri öz təşəbbüsü, və yaxud özünün müavininin tələbi ilə çağırır.

İclasın çağırılması barədə qərar qəbul edildiyi andan komissiyanın katibi

Məntəqə seçki komissiyasında iclasın çağırılması barədə elanı, iclasın

keçirilmə tarixi, dəqiq vaxtı və ehtimal olunan gündəliyin göstərilməsi ilə

nəzərə çarpan yerdən asır (*Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti - maddə 9.1-9.2*).

Sədrin müavini, onun olmadığı təqdirdə isə komissiyanın katibi iclasın keçirilmə tarixi və başlanmasının dəqiq vaxtını komissiyanın bütün üzvlərinə çatdırmaqda şəxsən məsuliyyət daşıyır (*Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti - maddə 9.3*).

Məntəqə seçki komissiyasının iclası açıqdır. Məntəqə seçki komissiyasının iclasında iştirak etmək hüququ vardır (*Seçki məəcəlləsi - maddə 8.15*).

- ▶ MSK-nın və Diyar seçki komissiyası üzvlərinin;
- ▶ MSK-nın və Diyar seçki komissiyası nümayəndələrinin;
- ▶ MSK aparatı əməkdaşlarının;
- ▶ Müvafiq seçki komissiyasına akreditə olunmuş media nümayəndələrinin;
- ▶ Seçki subyektlərinin hərəsinin bir nəfər nümayəndəsinin;
- ▶ Yerli müşahidəçi təşkilatların hərəsinin bir nəfər müşahidəçisinin;
- ▶ Beynəlxalq müşahidəçi təşkilatlarının hərəsinin bir nəfər nümayəndəsinin (tərcüməçi ilə birlikdə).

Asayişin pozulduğu və komissiyanın işinə maneçilik törədildiyi təqdirdə Məntəqə seçki komissiyasının asayışı pozan şəxsi iclas salonundan qovmaq hüququ vardır ki, bu da iclasın protokolunda qeyd edilir (*Seçki məəcəlləsi –maddə 8.15*).

Məntəqə seçki komissiyası iclasının keçirilməsi

Məntəqə seçki komissiyasının iclasını komissiyanın sədri, yaxud da onun tapşırığı ilə sədrin müavini çağırır (*Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti –maddə 9.7*). Əgər iclasda komissiyanın tam heyətinin əksəriyyəti (ən azı 7 üzvü) iştirak edirsə, iclas keçirilmə hüququna malikdir (*Seçki məəcəlləsi –maddə 8.3*).

Komissiya üzvləri iştirak etmə vərəqinə imza atmaqla iclasda iştirak etdiklərini təsdiqləyirlər (*Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti –maddə 9.5*).

Komissiya iclasının gündəliyini komissiya katibi hazırlayır. Müzakirə olunacaq məsələlər təkliflərin daxil olması sırasına əsasən səsə qoyulur (*Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti –maddə 9.4; maddə 10.2*).

Komissiyanın bütün üzvləri gündəliklə nəzərdə tutulmuş məsələ ilə əlaqədar iki dəqiqə müddətində çıxış etmək hüququna malikdirlər. Komissiyanın iclasında iştirak etmək hüququna malik şəxslər iclasda iclas sədrinin razılığı ilə, komissiya üzvlərindən sonra çıxış edə bilərlər (*Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti –maddə 10.6; maddə 9.11*).

Məntəqə seçki komissiyası iclasının protokolu

Məntəqə seçki komissiyasının iclasında məsələlərin müzakirəsi və qərarların qəbul edilməsinin gedişi iclasın protokolunda qeydə alınır. Komissiyanın katibi iclasdan keçən bir gün müddətində iclasın protokolunu tərtib edir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 8.8*). İclasın sədri və komissiya katimi iclasın protokolunu imzalayırlar (*Məntəqə seçki komissiyasının reqlamenti – maddə 9.8*).

Protokol nömrələnir və qeydiyyat jurnalının “çıxan sənədlər” hissəsində qeydə alınır.

DİQQƏT!

Komissiyanın qərarı ilə razılaşmayan komissiya üzvünün fərqli fikir bildirmək hüququ vardır, bu isə iclasın protokoluna daxil edilir. Fərqli fikrə malik komissiya üzvü komissiya tərəfindən qəbul olunmuş qərarlara hörmət etməyə və ona tabe olmağa borcludur. Onun öz hərəkəti ilə komissiya qərarlarının yerinə yetirilməsinə maneə yaratmaq hüququ yoxdur (*Seçki məəcəlləsi –maddə 8.9*)

Məntəqə seçki komissiyası işinin təşkili qaydası

(Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 11)

Məntəqə seçki komissiyasında Qeydiyyat jurnalı fəalliyət göstərir ki, bunun da fəalliyətində komissiyanın katibi məsuliyyət daşıyır.

Qeydiyyat jurnalı iki hissədən ibarət olur:

I. Daxil olan sənədlər

Komissiyanın katibi sənədlər və ərizələr daxil olan zaman daxil olan ərizələri qeydə almağa borcludur.

DIQQƏT!

Sənədi və ya ərizəni qəbul etdikdən və jurnalda müvafiq qeydiyyatdan keçirdikdən sonra komissiyanın katibi sənədin və yaxud ərizənin qəbul olunduğu tarix və dəqiq vaxt göstərilməklə, eləcə də jurnalda ona qeydiyyat nömrəsi verilməklə arayış verməyə borcludur. Komissiyanın katibi qeyd edilən özünün imzası ilə təsdiq etməlidir (Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti – maddə 11.5).

II. Çıxan sənədlər

Komissiya katibi sənədin verildiyini çıxan sənədlər hissəsində qeydə almağa borcludur.

Qeydiyyat jurnalı hər gün saat 18:00-da bağlanır. Jurnalın hər iki hissəsində, sonuncu qeyddən sonra belə bir qeyd verilir “jurnal bağlanmışdır”, sonra tarix və dəqiq vaxt göstərilir. Göstərilən qeydi komissiyanın katibi öz imzası ilə təsdiq edir (Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 11.15).

Məntəqə seçki komissiyasının hüquqi aktları

(Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 6)

Məntəqə seçki komissiyasının aktlarıdır:

- ▶ Komissiyanın sərəncamı;
- ▶ Komissiya sədrinin sərəncamı;
- ▶ Komissiyanın səsvermə nəticələrinin yekun protokolu.

Məntəqə seçki komissiyasının qərarı sərəncam əsasında tərtib olunur.

Məntəqə seçki komissiyasının sərəncamı verilə bilər:

- ▶ Məntəqə seçki komissiyası rəhbər şəxslərinin seçilməsi və vəzifədən vaxtından əvvəl azad edilməsi haqqında (seçki məcəlləsi –maddə 25; maddə 29.3).
- ▶ Səsvermə binasının müvəqqəti bağlanması və səsvermənin dayandırılması –ara verməsi barədə Məntəqə seçki komissiyası sədrinin sərəncamının təsdiq edilməsi və ya ləğv olunması barədə (Seçki məcəlləsi –maddə 60.4);
- ▶ Səsvermənin dayandırılması və seçki məntəqəsinin bağlanması haqqında (Seçki məcəlləsi –maddə 60.4);

- ▶ Seçki qutusunun açılması zamanı, seçki sənədlərinin möhürlənməsi və Diyar seçki komissiyasına təqdim olunması haqqında, əgər komissiya Seçki məcəlləsinin tələblərinin pozulduğunu hesab edirsə (Seçki məcəlləsi –maddə 68).

Məntəqə komissiyası sədrinin sərəncamı verilə bilər:

- ▶ Səsvermə binasının müvəqqəti bağlanması, səsvermənin dayandırılması və yaxud ara verməsi haqqında (*Seçki məcəlləsi –maddə 60.3*);
- ▶ Səsvermə binasının açılması, səsvermənin davam etdirilməsi haqqında (*Seçki məcəlləsi –maddə 60.3*);
- ▶ Sədrin müavininə komissiya sədrinin ayrı-ayrı səlahiyyətlərinin verilməsi haqqında (*Seçki məcəlləsi –maddə 27.2.b*).

DİQQƏT!

Məntəqə seçki komissiyası sədrinin sərəncamı qəbul olunduğu andan tərtib edilməlidir, bu isə ən gec ertəsi gün seçki məntəqəsində nəzərə çarpan yerdən asılmalıdır. Məntəqə seçki komissiyası sədrinin sərəncamını komissiyanın sədri imzalayır (*Seçki məcəlləsi –maddə 30.4; Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 6.4*).

Məntəqə seçki komissiyasının iclasında sərəncamın qəbul olunması qaydası

Məntəqə seçki komissiyasının sərəncamlar layihəsini komissiya katibi hazırlayır (*Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 9.4*). Komissiya sədrinin sərəncamı iclasda iştirak edənlərin əksəriyyəti–ən azı komissiyanın tam tərkibinin üçdə biri (ən azı 5 üzvü) tərəfdar çıxdıqları halda qəbul olunmuş hesab edilə bilər, lakin səsərin bərabər bölündüyü halda isə iclas sədrinin səsi həlledici hesab oluna bilər (*Seçki məcəlləsi –maddə 8.4-5*).

Komissiyanın sərəncamına iclasın sədri və komissiyanın katibi imza atır. Komissiyanın sərəncamı ertəsi gün komissiya məntəqəsində asılır (*Seçki məcəlləsi –maddə 30.4; maddə 26.3; Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 6.4*).

Məntəqə seçki komissiyasının seçkiqabağı təbliğata və ya kommunivava əsasılması və məhdudivvətlər

Məntəqə seçki komissiyası namizədlərin siyahılarını və partiya siyahılarını səsvermə binasında nəzərəçarpan yerdən asır (*Seçki məcəlləsi –maddə 58.4.d; Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 8.2.b -q*).

DİQQƏT!

Seçki komissiyası üzvünə seçki təbliğatında iştirak etmək qadağan olunur (*Seçki məcəlləsi –maddə 45.4.a*).

I. FƏSİL SEÇİCİLƏRİN SIYAHILARI

Seçicilərin siyahısının dəqiqliyini təmin edən komissiya

2012-ci ilin Parlament seçkiləri üçün Gürcüstanın bütün ərazisində, seçicilərin siyahısının dəqiqləşdirilməsini təmin etmək məqsədi ilə 2011-ci il noyabrın 15-də Seçicilərin siyahılarının dəqiqləşdirilməsini təmin edən komissiya (sonradan komissiya) yaradıldı, bu komissiyaya bərabər nümayəndəlik prinsipi ilə hakimiyyətin, müxalifətçi siyasi birliklərin və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri, cəmi 21 üzv daxildir (*Seçki məəcəlləsi –maddə 184; Seçicilərin siyahılarının dəqiqləşdirilməsini təmin edən komissiyanın Əsasnaməsi*).

Komissiyanın struktur vahidləri komissiya aparatı və 11 regional nümayəndəlikdir:

- ▶ Açaristan Muxtar Respublikasının nümayəndəliyi;
- ▶ Quria nümayəndəliyi;
- ▶ İmereti nümayəndəliyi;
- ▶ Kaxeti nümayəndəliyi;
- ▶ Msxeta-Mtianeti nümayəndəliyi;
- ▶ Raca-Leçxumi nümayəndəliyi;
- ▶ Sameqrelo-Zemo Svaneti nümayəndəliyi;
- ▶ Samsxe-Cavaxeti nümayəndəliyi;
- ▶ Kvemo Kartli nümayəndəliyi;
- ▶ Şida Kartli nümayəndəliyi;

Seçicilərin siyahısının dəqiqliyini təmin edən komissiya seçicilərin siyahılarını dəqiqləşdirir və 2012-ci il avqustun 1-dək MSK-ya təqdim edir. Bu 2012-ci ilin Parlament seçkiləri üçün seçicilərin vahid siyahısıdır (*Seçki məəcəlləsi –maddə 184.10*).

DİQQƏT!

Seçicilərin siyahısının dəqiqliyini təmin edən komissiya üzvləri və regional nümayəndəliklərin rəhbərləri seçkilərə ən azı 14 gün qalmış (17 sentyabr), komissiyanın qərarı əsasında istənilən vaxt, o cümlədən, səsvermə günü (1 oktyabr) seçki məntəqələrində seçicilərin vahid siyahısının monitorinqini keçirə bilərlər.

Seçicilərin vahid siyahısı və onun dərc olunması qaydası

(*Seçki məəcəlləsi –maddə 31*)

Məntəqə seçki komissiyası birinci toplantı günündən gec olmamaq şərtilə (səsvermə gününə ən azı 34 gün qalmış -28 avqust) Diyar seçki komissiyasının sədri və komissiyanın katibi tərəfindən imzalanmış

seçicilərin vahid siyahısını Məntəqə seçki komissiyasına təqdim edir, bu işə kütləvi informasiya üçün nəzərdə tutulur (divar siyahısı).

Divar siyahısı dərhal Məntəqə seçki komissiyasının binasında nəzərə çarpacaq yerdən asılmalıdır.

Dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyaları səsvermə gününə ən azı 2 gün qalmış (29 sentyabr) Məntəqə seçki komissiyasına verilməlidir:

- ▶ Seçki komissiyası üçün nəzərdə tutulmuş versiya (masa siyahısı);
- ▶ Kütləvi informasiya üçün nəzərdə tutulmuş versiya (divar siyahısı).

DİQQƏT!

- ▶ **Divar siyahılarının ilkin versiyası götürülməli və həmin yerdən dəqiqləşdirilmiş versiya asılmalıdır.**
- ▶ **Masa siyahısının və onun surətinin kütləvi informasiya şəklində göstərilməsi yolverilməzdir.**

Seçicilərin vahid siyahısı göstəricilərinin yoxlanılması

(*Seçki məəcəlləsi –maddə 32; maddə 34.2*)

Məntəqə seçki komissiyası:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının doğruluğunu yoxlayır;
- ▶ Səhvlərin və yaxud dəqiqsizliyin aşkara çıxarıldığı təqdirdə, ertəsi gündən gec olmayaraq, lakin seçkilər gününədək ən azı 14 gün qalmış (17 sentyabr), siyahıda dəyişikliklər olunması təklifi ilə Dairə seçki komissiyasına müraciət edir;
- ▶ əlaqədar daxil olmuş ərizələri dərhal Dairə seçki komissiyasına təqdim edir.

Seçicilərin xüsusi siyahısı

(*Seçki məəcəlləsi –maddə 32; maddə 34.2*)

Seçicilərin xüsusi siyahısını Dairə seçki komissiyası tərtib edir və sərəncamla təsdiq edir və seçkilər gününə ən azı 3 gün qalmış (28 sentyabr) müvafiq məntəqə seçki komissiyasına təqdim edir.

Əgər seçici seçkilər günü seçkilərdə iştirak etmək xahişi ilə Məntəqə seçki komissiyasına müraciət edərsə, hansı ki, ən gec 14 gün qalmış (17 sentyabr) seçicilərin siyahısının dəqiqliyini təmin edən komissiyasına siyahıda qeydiyyatdan keçmək xahişi ilə müraciət edə bilməmişdirsə (**xaricdən gəlmişdir, xəstəxanadan çıxmışdır, qəti imkan idarəsindən azadlığa buraxılmışdır**) müvafiq sənədlərin təqdim olunduğu təqdirdə (sərhədi keçmək barədə arayış(passportda qeydiyyat), müalicə idarəsindən yazılmaq barədə arayış, yaxud qəti imkan idarəsindən azadlığa buraxılmaq haqqında arayış təqdim olunduğu təqdirdə) onu Məntəqə seçki komissiyası xüsusi siyahıda qeydə alır və təqdim olunmuş sənədlərin foto surətlərini seçicilərin siyahısına əlavə edir (*Seçki məəcəlləsi –maddə 31.12*).

Aparılası seçki qutusu siyahısının tərtib edilməsi qaydası

(*Seçki məəcəlləsi –maddə 33; maddə 34.2.e*)

Aparılası seçki qutusu siyahısının tərtibinə görə Məntəqə seçki komissiyası məsuliyyət daşıyır. Aparılası seçki qutusunun siyahısı vahid və xüsusi siyahılarında əsasında tərtib olunur.

Seçicini aparılası seçki qutusu siyahısına daxil edirlər, əgər:

- ▶ Məhdud imkanlı və ya səhhətinin vəziyyəti ilə əlaqədar səsvermə binasına gedə bilməyənlər (bu cür seçicilərin sayı seçki məntəqəsində vahid siyahıda mövcud olan seçicilərin 3 faizindən artıq olmamalıdır. Qeyd olunan sayın doldurulmasından sonra Məntəqə seçki komissiyasının sədri hər bir yeni daxil olan ərizə barədə dərhal Dairə seçki komissiyasına məlumat verməyə və müvafiq göstərişlər gözləməyə borcludur);
- ▶ Seçki məntəqəsinin ərazisindədir, lakin çətin gediləsi yerdədir (belə halda Dairə seçki komissiyası ilə məsləhətləşmə aparmaq tövsiyə edilir);

DİQQƏT!

- ▶ **Seçici Məntəqə seçki komissiyasına aparılması seçki qutusu vasitəsilə səs vermək tələbi ilə, səsverməyə ən azı 2 gün qalmış (28 sentyabr) yazılı və ya telefon vasitəsilə müraciət edir. Komissiyanın katibi Qeydiyyat jurnalında ərizənin və ya məlumatın daxil olmasının dəqiq vaxtını və ya telefon nömrəsini göstərir.**
- ▶ **Komissiyanın katibi seçicini aparılması qutu siyahısına o halda daxil edir, əgər o seçicilərin vahid siyahısına daxil olunmuşdur və onun faktiki olaraq yaşadığı yer qeydiyyatdan keçdiyi həmin seçki məntəqəsinin ərazisinə aiddir.**

- ▶ Həbsdədir;
- ▶ Müalicə olunmaq üçün xəstəxanada və ya başqa stasionar müalicə idarəsində yatır və orada seçki məntəqəsi açılmaz (Məntəqə seçki komissiyası səsvermə günü stasionar/müalicə idarəsində olan seçici barəsində informasiyanı Dairə seçki komissiyasına səsvermə gününə ən azı 2 gün qalmış verməlidir);
- ▶ Hərbi xidmətçidir, dövlət sərhədində yerləşmiş hərbi hissədə qulluq edir, hansı ki, seçki məntəqəsində uzaqda yerləşmişdir və orada seçki məntəqəsi açılmaz.

Aparılması seçki qutusunun siyahısına seçinin eynən o göstəriciləri daxil edilir, hansı ki, seçicilərin vahid siyahısında mövcud və onun sıra nömrəsi vahid və ya xüsusi siyahıda əlavə qeyd edilir.

Aparılması seçki qutusunun siyahısına seçicinin daxil edildiyi təqdirdə, vahid və xüsusi siyahıların qarşısındakı qrafada –“Faktiki vəziyyət”də “Aparılması qutu” qeydi edilməlidir.

Aparılması seçki qutusunun siyahısı elə tərtib edilən anda Məntəqə seçki komissiyası və səsvermə binalarında nəzərə çarpan yerdən asılmalıdır.

DİQQƏT!

- ▶ **Aparılması seçki qutusunun siyahısına daxil ediləcək seçici barəsində informasiya dərhal seçki məntəqəsində nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır.**
- ▶ **Məntəqə seçki komissiyasının üzvlərinin, seçki subyektləri nümayəndələrinin və müşahidəçilərin aparılması seçki qutusu vasitəsilə səsvermə tələbinin əsaslı olmasını və səsvermə gününədək istənilən vaxt Məntəqə seçki komissiyasının qarşısında bu şəxslərin aparılması seçki qutusu siyahısına daxil edilməsinin məqsədəuyğunluğu məsələsini qoymaq hüququ vardır. Qeyd edilən məsələ ilə əlaqədar qərarı Məntəqə seçki komissiyası qəbul edir.**

Xüsusi siyahıya və aparılması seçki qutusunun siyahısına daxil edilmiş seçicinin seçki hüququ

(Seçki məəcəlləsi –maddə 32.5; maddə 66.8)

Xüsusi siyahıda qeyd alınmış seçici iştirak edir:

- ▶ Həm majoritar, həm də proporsional seçki sistemi ilə keçirilən seçkilərdə, əgər o, eyni seçki dairəsinin ərazisində yaşayış yerini dəyişirsə;
- ▶ Proporsional seçki sistemi ilə keçirilən Gürcüstan Parlament seçkilərində, əgər o başqa seçki dairəsi ərazisində səs verirsə.

Aparılacaq seçki qutusunun siyahısına daxil edilmiş seçici proporsional və majoritar seçki sistemi ilə keçirilən seçkilərdə iştirak edir, əgər seçicinin qeydiyyatda olduğu yer və ya əgər seçicinin yaşadığı yer eyni seçki dairəsinə mənsubdursa. Əks təqdirdə seçiciyə yalnız proporsional seçki sistemi ilə keçirilən seçkilərdə iştirak etmək hüququ verilir

Seçici vərəqəsi

(Seçki məcəlləsi –maddə 35)

Məntəqə seçki komissiyası seçki məntəqəsinin ərazisində qeydə alınmış və seçicilərin vahid siyahısına daxil edilmiş bütün seçicilərə ən gec sentyabrın 28-dək seçici vərəqəsi vermək səlahiyyətinə malikdir.

Məntəqə seçki komissiyası Dairə seçki komissiyasından çap olunmuş seçici vərəqələrini alır, hansılarda ki, göstərilmişdir:

- ▶ Səsvermənin keçirilmə tarixi və vaxtı;
- ▶ Səsvermə binasının ünvanı, mərtəbənin və otağın nömrələri;
- ▶ Seçicinin seçici siyahısında nömrəsi;
- ▶ Seçici tərəfindən səhhətinin vəziyyəti ilə əlaqədar və ya başqa səbəbə görə səsvermədə aparılacaq seçki qutusunun vasitəsilə iştirak etmək barədə ərizənin və yaxud məlumatın verilməsi qaydası, Məntəqə seçki komissiyası telefon (faks) nömrələri və başqa rekvizitlər;
- ▶ Seçki məntəqəsinin nömrəsi;
- ▶ Seçicinin soyadı, adı, anadan olduğu tarix(gün, ay, il);
- ▶ Seçicinin qeydə alındığı yer.

Seçicilər göstərdiklər ünvanı əsasən paylanılmamış vərəqələrini komissiya üzvləri komissiyanın katibinə qaytarmalıdırlar

DIQQƏT!

Seçici vərəqəsinin qəbul olunmaması səsvermədə iştirak etmək hüququnun məhdudlaşdırılması əsası deyildir.

Dairə seçki komissiyasından seçki sənədlərinin və inventarın qəbulu

Məntəqə seçki komissiyası səsverməyə hazırlıq və onun keçirilməsi məqsədilə Dairə seçki komissiyasından alır:

Seçki sənədləri

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının son versiyasını;
- ▶ Seçici vərəqlərini;
- ▶ Aparılası seçki qutusu siyahısının blanklarını;
- ▶ Seçki bülletenlərinin bloknotlarını;
- ▶ Xüsusi zərfləri;
- ▶ Səsvermə gününün qeydlər kitabını;
- ▶ Nəzarət vərəqlərini;
- ▶ Səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını və “Düzəliş protokolu” formalarını;
- ▶ Nümayiş protokollarını.

Seçki inventarı

- ▶ Əsas və aparılası şəffaf seçki qutularını;
- ▶ Seçki qutularının qapaqlarını;
- ▶ Səsvermə kabinalarını;
- ▶ Markirovka mayesini və markirovkayı yoxlayan xüsusi avadanlığı (ultrabənövşəyi fənər);
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünü;
- ▶ Qeydiyyatçıların möhürlərini;
- ▶ Surətçıxarma maşınını;
- ▶ Mürəkkəb balıqlarını.

Digər seçki materialları

- ▶ Seçki subyektlərinin siyahısı;
- ▶ Seçki bülletenlərinin doldurulması üzrə təlimatı;
- ▶ Bülletenin hansı halda batıl hesab edilməsi barədə qanundan çıxarışı;
- ▶ Seçki sənədlərinin qablaşdırıldığı zərfləri.

DİQQƏT!

Dairə seçki komissiyası seçki bülletenlərini və xüsusi konvertləri səsverməyə başlamazdan ən gec 12 saat əvvəl Məntəqə seçki komissiyalarına təqdim edir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 63.9*).

Seçki sənədləri və inventarının qəbul-təhvil protokolu

Komissiyanın sədri və yaxud sədrin sərəncamı əsasında sədrin müavini Dairə seçki komissiyasından seçki sənədlərinin qəbulunda məsuliyyət daşıyan şəxsdir. Seçki sənədlərinin saxlanılmasına və təyinatına görə paylanmasına məsuliyyəti isə Məntəqə komissiyasının sədri və komissiyanın katibi daşıyırlar (*Seçki məəcəlləsi - 27.1.d; maddə 63.6*).

Qəbul-təhvil protokolu seçki sənədlərini verən və qəbul edən şəxslər imzalayırlar (*Seçki məəcəlləsi – maddə 63.10*). Qəbul təhvil aktını Məntəqə seçki komissiyasının katibi Qeydiyyat jurnalının “daxil olan sənədlər” hissəsində qeyd alır.

Səsvermə binasının təşkili

Səsvermə prosedurlarını keçirmək üçün Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri qanunla müəyyən olunmuş qaydalara əməl etməklə, seçkilərə ən az 1 gün qalmış səsvermə binasını təşkil edirlər. Məntəqə seçki komissiyası təşkil etməlidir (*Seçki məəcəlləsi- maddə 58.4.a-q*).

- ▶ Seçicilərin qeydiyyat masalarını (hər 300 nəfər seçiciyə bir qeydiyyat masası (*Seçki məəcəlləsi- maddə 61.2.e.b*));
- ▶ Gizli səsvermə kabinələri: hər 500 nəfər seçiciyə bir kabinə.. Kabinənin bir tərəfi yarıya qədər açıq, yuxarı yarısı isə pərdə ilə örtülmüş olmalıdır. Gizli səsvermə kabinəsində qeyd etmək üçün qələm, qanundan çıxarış, yəni hansı halda bülletenin batil hesab edilməsi barədə qeyd olmalıdır;
- ▶ Xüsusi zərflər masası (seçki qutusuna yaxın yerləşdirilməlidir);
- ▶ Quraşdırılmış seçki qutuları (möhürlənməmiş).

Səsvermə binasında şəffaf seçki qutusu nəzərəçarpan yerdə elə qoyulmalıdır ki, seçici heç bir maneə olmadan ona yaxınlaşsın və zərfi qutuya atdıqdan sonra seçki məntəqəsini dərhal tərk etsin.

Əlillik arabasından istifadə edən məhdud imkanlara malik seçicilər tərəfindən səsvermə gününə ən az 25 gün qalmış (6 sentyabr) Məntəqə seçki komissiyasına müraciət etdikləri təqdirdə, Məntəqə seçki komissiya səsvermə gününə ən az 20 gün qalmış (11 sentyabr) Dövlət hakimiyyətinə və yerli özünüidarə orqanlarına müraciət edir ki, onlar səsvermə yerinin müvəqqəti, sadə adaptasiyasını təmin etsinlər. (*Seçki məəcəlləsi – maddə 58.3*).

Seçki məntəqəsində nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır:

(*Seçki məəcəlləsi- maddə 58.4.d; 58.5*)

- ▶ Seçicilərin siyahısı;
- ▶ Seçkilərdə iştirak edən namizədlərin siyahısı (partiya siyahıları, majoritar namizədlərin siyahıları);
- ▶ MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası;
- ▶ Bülletenin hansı halda batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
- ▶ Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolları.

I. Fəsil Seçki məntəqəsinin açılması və səsverməyə qədər keçiriləsi prosedurlar

Seçki məntəqəsinin açılması

Seçki məntəqəsi səsvermə günü saat 7-də açılır.

DİQQƏT!

Əgər həmin vaxtadək komissiya üzvlərinin sayı yeddidən az olarsa, bu haqda informasiya dərhal Dairə seçki komissiyasına ötürülməli, bu komissiya isə dərhal müvafiq qərar qəbul etməlidir.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri səsvermə günü ərzində onlar üçün ayrılmış xüsusi formalar gəzdirməyə borcludurlar. Qeyd edilən tələbin yerinə yetirilməməsi yuxarı seçki komissiyası tərəfindən intizamı pozmaq kimi qiymətləndirilməli və bu inzibati məsuliyyətin həvalə olunmasının əsası kimi müzakirə olunmalıdır.

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslər

(Seçki məəcəlləsi- maddə 8.16; maddə 39.3,6; maddə 42.5; maddə 44.5)

Səsvermə binasında olmaq hüququna malikdirlər:

- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri;
- ▶ Yuxarı seçki komissiya üzvləri və nümayəndələri;
- ▶ Seçki subyektləri nümayəndələri (eyni seçki subyektinin yalnız 1 nümayəndəsi);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş yerli müşahidəçi orqanının müşahidəçiləri (eyni yerli müşahidə təşkilatının yalnız 1 müşahidəçisi);
- ▶ Qeydiyyatdan keçmiş beynəlxalq təşkilatın müşahidəçiləri (eyni beynəlxalq təşkilatın ən çox iki nümayəndəsi (əlavə olaraq bir tərcüməçi iştirak edə bilər));
- ▶ Medianın akkreditə olunmuş nümayəndələri (Mətbuatın və Kütləvi informasiyanın eyni vasitəsinin ən çoxu 3 nümayəndəsi).

DİQQƏT!

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslər mütləq özünün kimliyi və statusunu təsdiq edən dişanı taxmamalıdır (Seçki məəcəlləsi – maddə 8.17).

Müşahidəçinin, seçki subyektinin və Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndələrinin hüquqi vəziyyəti

(Seçki məəcəlləsi- maddə 41)

Müşahidəçilərin və seçki subyekti nümayəndələrinin hüquqları vardır:

- ▶ Səsvermə günü istənilən vaxt səsvermə binasında olmaq, məhdudiyət olmadan seçki məntəqəsinin ərazisində hərəkət etmək və sərbəst şəkildə, heç bir maneə olmadan səsvermə prosesinin bütün mərhələlərini istənilən yerdən müşahidə etmək;
- ▶ Səsvermə günü istənilən vaxt təmsil etdiyi təşkilatın başqa qeydiyyatdan keçmiş nümayəndəsini əvəz etmək.

Müşahidəçilərin, seçki subyekti və Kütləvi İnformasiya Vasitələri nümayəndələrinin hüququ yoxdur:

- ▶ Seçki komissiyasının funksiyalarına və fəaliyyətinə müxadilə etmək;
- ▶ Seçicinin öz iradəsini sərbəst ifadə etməsinə təsir göstərmək;
- ▶ Seçicidə hər hansı bir seçki subyektinin xeyrinə və yaxud əksinə təbliğat aparmaq;
- ▶ Hər hansı bir seçki subyektinin rəmz və nişanını gəzdirmək.

DİQQƏT!

Səsvermə günü səsvermə binasında seçkiqabağı təbliğat qadağandır.

Seçki məntəqəsinin açılışından səsvermənin başlanmasınadək həyata keçirilməli prosedurlar

(Seçki məəcəlləsi- maddə 61- 62)

Seçki məntəqəsinin açılışından səsvermənin başlanmasınadək prosedurlar aşağıdakı ardıcılıqla həyata keçirilir:

- I Seçki məntəqəsi açılan kimi səsvermə gününün Qeydlər kitabı da açılır
(Seçki məəcəlləsi- maddə 61.2.a).

Komissiyanın sədri, seçki məntəqəsi açılan kimi, səsvermə gününün Qeydlər kitabını Məntəqə seçki komissiyasının katibinə verir. Komissiyanın katibi, komissiyanın sədri ilə birlikdə, səsvermə gününün bütün seçki proseduru və onların həyata keçirilməsi vaxtını göstərməyə borcludur (Seçki məəcəlləsi- maddə 62.3).

Qeydlər kitabının birinci və ikinci səhifələrinə səsvermə binasında olan komissiyanın bütün üzvlərinin ad və soyadlarını (onları təmsil etdikləri subyekti göstərməklə) və səsvermə binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslərin göstəricilərini (adı, soyadı, təmsil etdikləri təşkilat və ya seçki subyekti) və onları imzalamaqla yoxlatdırır.

- II Komissiyanın sədri möhürMəntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünün yerləşdirildiyi möhürlənmiş zərfin bütövlüyünü yoxlayır, möhürlü zərfini açır və möhürün ilk surətini çıxarır ki, bunun nümunəsi də səsvermə gününün Qeydlər kitabın öz əksini tapır, (Seçki məəcəlləsi- maddə 61.2.b).
- III Komissiyanın sədri funksiyalarının bölüşdürülməsi üzrə püşk atır.

Məntəqə seçki komissiyasının üzvləri arasında bölüşdürüləsi funksiyalar:

- ▶ Seçici axınının tənzimlənməsi;
- ▶ Seçicilərin qeydiyyatçısı (hər 300 seçiciyə ən azı bir qeydiyyatçı);
- ▶ Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi;
- ▶ Aparılası seçki qutusunu daşıyan 2 komissiya üzvü.

DİQQƏT!

Komissiya sədri/müavini/ komissiyanın katibi püşkatmada iştirak etmirlər.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri püşkatma keçirilənədək Məntəqə seçki komissiyası üzvlərinin sayı ilə bölüşdürüləsi funksiyaların sayını müqayisə etməlidir.

Bu halda, əgər püşkatma keçirilən zaman iştirak edən komissiya üzvlərinin sayı bölüşdürüləsi funksiyalardan :

- ▶ **1 nəfər az olarsa**, seçiciləri qeydə alan komissiya üzvlərinin sayı azaldılır;
- ▶ **2 nəfər az olarsa**, komissiya sədrinin müavini səsvermə otağında seçicilər axınıni tənzimləyən komissiya üzvünün funksiyasını yerinə yetirir;
- ▶ **3 nəfər az olarsa**, komissiyanın sədri seçki qutusuna və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünün funksiyasını yerinə yetirir.

İlk növbədə, komissiyanın sədri partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvlərindən aparılası seçki qutusunu daşıyan 2 üzvünü seçmək üçün püşk atır (lazım gəldiyi təqdirdə).

DİQQƏT!

Püşkatma yolu ilə seçilmiş şəxslər bir seçki subyekti tərəfindən təqdim olunmuş komissiya üzvlərindən ola bilməzlər (*Seçki məcalləsi- maddə 61.2.d*).

Məntəqə seçki komissiyasının sədri:

- ▶ Partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiyanın neçə üzvünün püşkatma prosesində iştirakını təhlil edir;
- ▶ Onların sayına müvafiq eyni forma və növlü vərəqlər hazırlayır;
- ▶ 2 vərəqdə eyni yazı qələmi ilə funksiyanın adını –“Aparılası seçki qutusunu daşıyan” yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Vərəqləri elə qatlayır ki, mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə yerləşdirir;
- ▶ Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri növbə ilə püşkatma vərəqlərini götürürlər.

DİQQƏT!

- ▶ Əgər partiya tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvü püşkatmada iştirak etməkdən imtina edirsə, püşkatma partiyalar tərəfindən təyin olunmuş qalan komissiya üzvləri arasında keçirilir.
- ▶ Əgər püşkatmada iştirak edən partiyalar tərəfindən təyin olunmuş üzvlərin sayı ikidən artıq deyilsə və onlar eyni seçki subyekti tərəfindən təyin olunmuş üzvlər deyillərsə, bu halda püşkatma keçirilmir. Bölüşdürüləsi funksiyalar onlara avtomatik şəkildə verilir (razılıq əsasında).
- ▶ Əgər partiya tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvləri püşkatmada iştirak etməkdən imtina edirlərsə və yaxud püşkatmada iştirak edənlərin sayı bölüşdürüləsi funksiyalara nəzərən azdırsa, püşkatmada komissiyanın başqa üzvləri də iştirak edirlər.
- ▶ Əgər partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv püşkatma nəticəsində bölüşdürülmüş funksiyaları yerinə yetirməkdən imtina edirsə, komissiyanın sədri onu püşkatma nəticəsində funksiyadan kənar qalmış komissiyanın istənilən üzvü ilə əvəz edir (partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv ilə əvəz olunması arzu ediləndir).

Komissiyanın katibi püşkatma nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir.

Aparılacaq seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvlərinin seçilməsindən sonra, komissiya sədri başqa funksiyaların bölüşdürülməsi üçün püşkatma keçirir

Məntəqə seçki komissiyasının sədri:

- ▶ Komissiyanın neçə üzvünün püşkatma prosesində iştirak etdiyini təhlil edir;
- ▶ Onların sayına müvafiq olaraq eyni formalı və eyni növ vərəqlər hazırlayır;
- ▶ Vərəqdə eyni yazı vasitəsilə funksiyaların adlarını –“Axının tənzimləyicisi”, “Qeydiyyatçı”, “Seçki qutusunun və xüsusi zərflərin nəzarətçisi” yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Vərəqləri elə qatlayır ki, mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə yerləşdirir;
- ▶ Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri növbə ilə püşkatma vərəqlərini götürürlər.

Komissiyanın katibi püşkatma nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir

Komissiya üzvünə püşkatma yolu ilə həvalə olunmuş funksiyaların müvəqqəti olaraq komissiyanın başqa üzvünə verilməsi yalnız komissiya sədrinin icazəsi ilə ola bilər ki, bunu da komissiyanın katibi səsvermə gününün Qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində qeyd edir (*Seçki məəcəlləsi - maddə 61.2.z*).

Əgər komissiyanın hər hansı bir üzvü komissiyaya püşkatma proseduru başa çatdıqdan sonra gələrsə, ona funksiyaların verilməsi məsələsini Məntəqə seçki komissiyasının sədri, ona əmək haqqı verilməsi məsələsini isə Dairə seçki komissiyası həll edir (*Seçki məəcəlləsi - maddə 61.4*).

IV

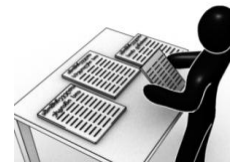
Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçki məntəqəsində olan seçki subyektlərinin nümayəndələrinin püşkatma yolu ilə ən azı 2 nümayəndə seçir ki, bunlar da şikayətlərin qeydə alınması prosesinə nəzarət edəcəklər (*Seçki məəcəlləsi - maddə 61.5*).

DİQQƏT!

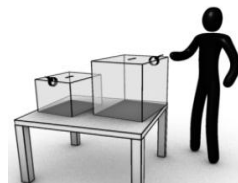
Komissiya katibinin təmsil etdiyi partiyanın, eləcə də bu cür partiyanın olduğu seçki blokunun tərəfindən təyin olunmuş nümayəndələr püşkatmada iştirak etmirlər (*Seçki məəcəlləsi - maddə 61.5*).

V

Komissiyanın sədri siyahılara əsasən seçicilərin, daxil olmuş seçki bülletenlərin və xüsusi zərflərin sayını elan edir
(*Seçki məcləsi- maddə 61.6.a-b*).

VI

Komissiyanın sədri əsas və aparılacaq seçki qutularını yoxlayır və fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyir (*Seçki məcləsi- maddə 61.6.q*).

VII

Komissiyanın sədri materialları komissiya üzvünə verir.

Komissiyanın sədri seçicilərin qeydiyyatçılmasına verir:

- ▶ Əlifba əsasında sıralanmış seçicilərin vahid siyahısını, qeydiyyatçılardan birinə, həmçinin seçicilərin xüsusi siyahısını verir (beləsinin mövcud olduğu halda);
- ▶ Proporsional və majoritar seçki bülletenlərinin hər birinə aid bloknotları;
- ▶ Püşkatma ilə seçilmiş qeydiyyatçının möhürünü, onu verənə qədər ilk surətini çıxarır (möhürün nümunəsi Qeydlər kitabında əks olunur) (*Seçki məcləsi- maddə 61.8*);
- ▶ Markirovka mayesini.

DİQQƏT!

Sədr masada düzülmiş siyahılara uyğun olaraq hər bir qeydiyyat masasına seçicilərin soyadlarının əlifba sırası ilə ardıcılığını yapışdırmalıdır.

Komissiyanın sədri seçicilərin axınıni tənzimləyən komissiya üzvünə markirovkani yoxlayan ultrabənövşəyi fanarı verir.

Komissiyanın sədri seçki qutusunda və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünə əsas seçki qutusunda və xüsusi zərfləri təqdim edir.

VIII

Yoxlama vərəqi doldurulur (*Seçki məcləsi- maddə 61.10*).

Püşkatma başlayanadək komissiyanın sədri və katibi yoxlama vərəqlərini doldururlar (birinci seçici barəsində göstəricilərdən başqa). Məntəqə seçki komissiyasının bütün iştirak edən üzvləri yoxlama vərəqində imza atırlar.

DİQQƏT!

Komissiya üzvlərinə materiallar təqdim edildikdən dərhal sonra, səsvermə başlananadək yoxlama vərəqi doldurulmalıdır (brinci seçicini gözləməyin).

Birinci seçici gələn kimi seçici qeydiyyatdan keçir, bülleten götürür, bundan sonra isə komissiyanın katibi yoxlama vərəqinə birinci seçicinin göstəricilərini daxil edir.

Komissiyanın sədri yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusunda, digər nüsxəsini isə aparılacaq seçki qutusunda atır, üçüncü nüsxəsini isə seçki qutularında mövcud olan yoxlama vərəqləri ilə sonrakı müqayisə məqsədilə saxlayır.

Yoxlama vərəqinin göstəriciləri səsvermə gününün Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edilir.

DİQQƏT!

Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra komissiya sədri Dairə seçki komissiyasına qutunun (qutuların) möhürlənməsi, yoxlama vərəqənin (vərəqlərinin) qutuya (qutulara) atılması, komissiyanın xüsusi möhürünün və qeydiyyat möhürlərinin birinci sürətinin çıxarılması və surətin nümunəsinin səsvermə gününün Qeydlər kitabında əks olunması barədə məlumat verir.

II. Fəsil Səsvermə prosesi

Səsvermənin keçirilməsi

(Seçki məcəlləsi – maddə 64- 65)

Səsvermə səsvermə günü (1 oktyabr) saat 08:00-dan saat 20:00-dək keçirilir.

Səsvermə proseduru aşağıdakı qayda və ardıcılığa əməl etməklə keçirilir:

I

Səsvermə otağına daxil olan kimi seçici axını tənzimləyən şəxsin yanına gedir və markirovka yoxlanılması prosedurundan keçir.

Seçicilər axınının tənzimləyicisi:

- ▶ Seçki məntəqəsinə daxil olan seçicilərin axınıni tənzimləyir;
- ▶ Seçicidən Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsini /ID vərəqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu təqdim etməsini tələb edir;

DİQQƏT!

Gürcüstan Seçki məcəlləsinin 185¹ maddəsi ilə təsbit edilmiş qayda üzrə seçici siyahısından qeydiyyatdan keçmiş Avropa İttifaqının üzvü olan dövlətin vətəndaşının, hansı ki, Gürcüstanda doğulmuşdur və son 5 il ərzində daimi Gürcüstanda yaşayır, bu şəxsin seçkilərdə səs vermək hüququ vardır. Belə seçki məntəqəsinə gedən kimi Gürcüstan vətəndaşlığı passportu və şəxsiyyət vəsiqəsinin əvəzinə, Avropa İttifaqına üzv olan dövlətin pasportunu təqdim edir.

- ▶ Ultrabənövşəyi fanarla yoxlayır, seçicinin markirovkadan keçib keçmədiyini yoxlayır;
- ▶ Seçicilər üçün ayrılmış qeydiyyat masasının yanında nə qədər seçicinin durduğunu yoxlayır. Əgər qeydiyyat masasının yanında iki nəfərdən çox seçici durursa, səsvermə otağına növbəti seçicinin daxil olmasını müvəqqəti yubandırır;
- ▶ Seçiciyə göstəriş verir ki, onun soyadının seçicilər siyahısında birinci hərfinin göstərildiyi qeydiyyat masasına yaxınlaşsın.

DİQQƏT!

Əgər qurğu aşkar etsə ki, seçicinin artıq markirovkası var, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan olunur, onun kimliyi isə Qeydlər kitabına daxil edilir.

II Seçici qeydiyyatdan keçmək üçün qeydiyyatçının yanına gedir.

Seçicilərin qeydiyyatçısı:

- ▶ Seçicidən Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsini /ID vərəqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı pasportunu, (Gürcüstanın işğal edilmiş ərazisindən məcburi yerini dəyişmiş şəxs halında –Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi ilə birlikdə qaçqınlıq şəhadətnaməsini)təqdim etməsini xahiş edir. Vahid siyahıda qeydiyyatdan keçmiş Avropa İttifaqının üzvü olan dövlətin vətəndaşından Avropa İttifaqına üzv olan dövlətin passportunu təqdim etməyi xahiş edir;

DİQQƏT!

Əgər vahid siyahıda seçicinin göstəriciləri tapılmasa, bu zaman qeydiyyatçı seçiciyə göstəriş verməyə borcludur ki, onun göstəricilərini təzədən yoxlamaq üçün sonuncu qeydiyyatçıya müraciət etsin. Həmin qeydiyyatçı seçicininin göstəricilərini sonradan daxil edilmiş seçici göstəricilərində, “Qeydiyyat ünvanından çıxarılmışdır” (beləsinin mövcud olduğu təqdirdə) yazısı olan seçicilər siyahısında əlifba sırası üzrə yoxlayır. Əgər bu halda da seçici siyahıda axtarılıb tapılmasa, məntəqədə elektron siyahıların mövcudluğu təqdirində, göstəriciləri yenidən yoxlayan məsul şəxs seçici elektron siyahılarda axtarmağa və onun qeydiyyatda olduğu məntəqə haqqında məlumat verməyə borcludur.

DİQQƏT!

Əgər seçki məntəqəsinə vahid siyahıda “Xaricdədir” statusu verilmiş şəxs gələrsə, göstərilən şəxs səsvermədə ümumi qayda ilə iştirak edəcəkdir.

- ▶ Seçicilərin siyahısında seçicinin olması təsdiq edildiyi təqdirdə, onun markirovkasını həyata keçirir (məhbussluq/azadlıqdan məhrum etmə idarələrində, xəsətəxanalarda və başqa müalicə idarələrində olan şəxslərə markirovka edilmir);

DİQQƏT!

Markirovka prosedurundan imtina olunduğu təqdirdə seçicinin səsvermədə iştirak etmək hüququ yoxdur və ona seçki bülleten(lər)i verilmir.

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısının müvafiq qrafasında imza atır, sonra isə seçici seçki bülleteninin (bülletenlərinin) alındığını öz imzası ilə təsdiq edir;
- ▶ Seçki bülleteninin (bülletenlərinin) verilməsi zamanı onu (onların) arxa səhifəsində müvafiq qrafada imza atır və bülleteni (bülletenləri) xüsusi möhürlə təsdiqləyir.

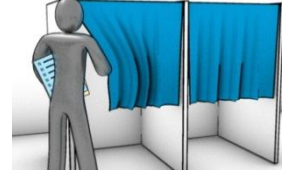

DİQQƏT!

Qeydiyyatçı funksiyasının başqasına verildiyi təqdirdə, qeydiyyatçı siyahılarda seçicilərin imzaları və onun tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən saymağa borcludur (sədrə təhvil verilmiş xarab edilmiş bülletenlər daxil olmaqla) və nəticələri sədrə bildirir. Uyğunluq olmadığı halda, izahat yazmalıdır. Bu izahat səsvermənin yekun protokollarına əlavə olunmalıdır.

III

Gizli səsvermə kabinəsinə daxil olur və seçki bülletenlərini doldurur. Seçici bülletenini doldurarkən başqa şəxsin iştirakı qadağandır.

DİQQƏT!

- ▶ Əgər seçici bülleteni müstəqil surətdə doldura bilmirsə, onun kömək üçün istənilən, komissiya üzvlərindən, seçki subyektlərindən, nümayəndələrindən, namizədlərdən və müşahidəçilərdən başqa, onun üçün arzu edilən şəxsə kömək üçün müraciət etmək hüququ vardır (*Seçki məəcəlləsi - maddə 65.3*).
- ▶ Əgər seçicinin və ya Məntəqə seçki komissiyası üzvünün seçki bülleteni və yaxud xüsusi zərf xarab olarsa, onlar bu barədə komissiya sədrinə bildirməlidirlər. Komissiya sədrinin tapşırığı ilə, qeydiyyatçı xarab olmuş bülleteni yenisi ilə dəyişməyə borcludur. Komissiyanın sədri xarab olmuş bülletenin seçicinin iştirakı ilə bir küncünü kəsməli, "Xarab olmuşdur" sözlərini yazmalı və imza atmalıdır. Komissiyanın sədri xarab olmuş bülleteni ayrıca saxlamalıdır (*Seçki məəcəlləsi - maddə 65.4*).

IV

Seçici ayrıca duran masaya yaxınlaşır və xüsusi zərflərin nəzarətçisinin göstərişi ilə xüsusi zərf götürür, bülleteni (bülletenləri) onda yerləşdirir.

Seçki qutusu və xüsusi zərflərin nəzarətçisi:

Seçicinin əlində yalnız bir zərf olduğuna əmin olduqdan sonra, seçki qutusunun deşiyini açır və seçiciyə xüsusi zərfi seçki qutusuna atmağı işarə edir.

V

Seçici xüsusi zərfi seçki qutusuna atır.

DİQQƏT!

- ▶ Seçki qutusunun yanına eyni vaxtda bir nəfərdən çox seçicinin getməsi yolverilməzdir;
- ▶ Müşahidəçinin, seçki subyekti nümayəndəsinin seçki qutusuna, seçki qutusuna xüsusi zərflərin atılmasını kəndən müşahidə etmək hüququ vardır.

Fiziki vəziyyətinə görə seçici tərəfindən səsvermə prosesudur:

(Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2012-ci il 21 iyun tarixli №20/2012 qərarı)

Yuxarı hissəsi olmadığına görə səsvermə prosedurunda müstəqil şəkildə (fiziki vəziyyəti) səsvermə prosedurunu yerinə yetirə bilmirsə (markirovka, bülleteni almaq barədə imza, bülletenin seçki qutusuna atılması), aşağıdakı prosedurlar nəzərə alınmaqla səsvermədə iştirak edir:

- ▶ Seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir;
- ▶ Ona seçki bülleten(lər)i verilərkən seçiciləri qeydə alan seçicilərin vahid siyahısında “Seçicinin imzası” qrafasında “Fiziki vəziyyət” adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir;
- ▶ Seçicinin kömək üçün komissiya üzvlərindən, seçki subyektlərinin nümayəndələrindən, namizədlərdən və müşahidəçilərdən başqa, istənilən şəxsə kömək üçün müraciət etmək hüququ vardır;
- ▶ Həmin seçicinin əvəzinə, onun iştirakı ilə, bülleten(lər)i səsvermə kabinetində bülletenin (bülletenlərin) doldurulmasında ona kömək göstərən şəxs xüsusi zərfə qoyur və sonra seçki qutusuna atır.

Seçkilər günü səsvermə binasının asayişinin qorunması

(Seçki məəcəlləsi - maddə 59)

Seçkilər günü səsvermə binasının asayişinin qorunmasına Məntəqə seçki komissiyasının sədri məsuliyyət daşıyır. Məntəqə seçki komissiyasının sədri tərəfindən səsvermə binasında asayışı qorumaq məqsədilə, qəbul olunmuş qərarların yerinə yetirilməsi seçki komissiyasının üzvləri üçün, səsvermə binasında olmaq hüququna malik bütün şəxslər və seçicilər üçün məcburidir.

Səsvermə işinə mane olunduğu və asayiş pozulduğu halda Məntəqə seçki

komissiyasının hüququ vardır ki, asayışı pozanı komissiyanın yerləşdiyi binadan çıxarsın. Asayışı pozan çıxarıldığı təqdirdə müvafiq protokol tərtib olunur, ona komissiyanın sədri və üzvləri imza atırlar.

DİQQƏT!

- ▶ **Silahlı şəxslərin səsvermə binasına daxil olması qadağandır.**
- ▶ **Əgər səsvermə binasında və ya onun ətrafındakı ərazidə səsvermənin keçirilməsinə və yaxud seçki sənədlərinin təhlükəsiz yerdəyişməsinə təhlükə yaranarsa, bu zaman Məntəqə Komissiyasının sədrinin tələbi ilə polis işçiləri çağırılmalı və pozuntu aradan qaldırılana qədər səsvermə binasında/ətraf ərazidə qala bilməzlər.**

Səsvermədə iştirak edən seçicilərin qeydə alınması

(Seçki məəcəlləsi - maddə 65.6)

Təvsiyə olunur ki, qeydiyyatçılar saat 10:00, 12:00, 15:00, 17:00 və 19:00-da səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda seçicilərin imzalarını və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını (sədrə təhvil verilmiş xarab olan bülletenlər nəzərə alınmaqla) saysınlar.

DİQQƏT!

Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, bu isə səsvermənin yekun protokollarına əlavə olunmalıdır.

Komissiyanın katibi seçicilər siyahısına seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının sayını saat 12:00-da və saat 17:00-dakı vəziyyətinə əsasən Məntəqə seçki komissiyasının nümayiş protokollarına və səsvermə gününün Qeydlər kitabına daxil edir və bu barədə Dairə seçki komissiyasına məlumat verir.

Aparılasi seçki qutusu vasitəsilə səsvermə

Aparılasi seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə seçkilər günü saat 09:00-dan saat 19:00-dək keçirilir. Səsvermə başa çatıdıqdan sonra seçki qutusunun xüsusi kəsiyi dərhal möhürlənir. Aparılasi seçki qutusu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarılmalıdır. (*Seçki məəcəlləsi - maddə 66.1*).

Səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin öz arzularına müvafiq olaraq, aparılasi seçki qutularının vasitəsilə səsvermə prosedurunun müşahidə etmək hüququ vardır. Aparılasi seçki qutusu vasitəsilə səsvermə zamanı avtomobildən istifadə edildiyi təqdirdə, Məntəqə seçki komissiyası avtomobildə səsvermə binasında iştirak etmək hüququna malik şəxslərdən **səsəqoyulma yolu ilə müəyyənləşdirilmiş 2 müşahidəçi** üçün yer ayırmağa borcludu.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri aparılasi seçki qutusunun daşıyıcıları olan komissiya üzvlərinə verir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 66.3*):

- ▶ Yoxlama vərəqəsinin yerləşdirildiyi möhürlənmiş aparılasi seçki qutusunu;
- ▶ Aparılasi seçki qutusunun siyahısını;
- ▶ Xüsusi zərfləri;
- ▶ Seçicilərin qeydiyyatçısı tərəfindən imzalanmış və xüsusi möhürlə təsdiq edilmiş lazımi miqdarda seçki bülletenlər.

Yuxarıda qeyd olunan göstəriciləri komissiya katibi Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edir.

DİQQƏT!

Aparılasi seçki qutusu vasitəsi ilə səsvermədə iştirak edən seçiciyə markirovka tətbiq olunmur (*seçki məəcəlləsi - maddə 64.5*).

Fiziki vəziyyətinə görə seçici tərəfindən aparılasi seçki qutusu vasitəsilə səs verildiyi təqdirdə, aparılasi seçki qutusu siyahısının “Seçicinin imzası” qrafasında –aparılasi seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvü “Fiziki vəziyyət” adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir.

Həmin seçicinin əvəzinə bülleteni (bülletenləri) onun tərəfindən seçilmiş şəxs (seçki komissiyası üzvündən, namizəddən, seçki subyekti nümayəndələrindən və müşahidəçilərdən başqa) doldurur, xüsusi zərfə yerləşdirir və zərfi aparılasi seçki qutusuna atır (*Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2012-ci il 21 iyun tarixli №20/2012 qərarı*)

Aparılasi seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvləri səsvermə binasına qayıtdıqdan sonra, Məntəqə seçki komissiyasının katibinə istifadə olunmamış bülletenləri və xüsusi zərfləri verməlidirlər. Komissiyanın katibi bu cür bülletenlərin və xüsusi zərflərin küncünü kəsməli, “Xarab olmuşdur” sözlərini yazmalı və komissiya sədrinin imzasından sonra ayrıca saxlamalıdır.

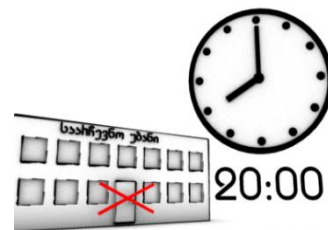
Səsvermə prosesinin müvəqqəti dayandırılması

Əgər hər hansı bir vəziyyət səsvermə prosesinin gedişinə maneçilik törədirsə, Məntəqə seçki komissiyasının sədri dərhal bu barədə Dairə seçki komissiyasına məlumat verməli və müvafiq göstərişlər gözləməlidir.

III. FƏSİL SEÇKİ MƏNTƏQƏSİNİN BAĞLANMASI, SƏSVERMƏNİN NƏTİCƏLƏRİNİN YEKUNLAŞDIRILMASI

Seçki məntəqəsinin bağlanması

Saat 20:00-da seçki başa çatır və seçki binası bağlanır. Bu vaxta qədər növbədə durmuş seçicilər səs verə bilirlər. Məntəqə seçki komissiyası sədrinin tapşırığı ilə, komissiya üzvlərindən biri növbədə durmuş seçicilərin soyadları və adlarını qeydə alır və onların sayını Məntəqə seçki komissiyasının sədrinə bildirir, bu işə məlumat verir ki, səsvermədə yalnız növbədə duran seçicilər iştirak edə bilirlər; katib isə onların sayını Qeydlər kitabına daxil edir. Bundan sonra məntəqə seçki komissiyası seçki qutusunun kəsiyini möhürləyir (*Seçki məəcəlləsi - maddə 65.8*).

DİQQƏT!

- ▶ **İstisna halında yaradılmış Məntəqə seçki komissiyası istənilən vaxt saat 20:00-dək səsverməni bağlı elan edə bilər, əgər səsvermədə seçici siyahısına daxil edilmiş bütün seçicilər iştirak etmişlərsə.**
- ▶ **Səsvermə başa çatdıqdan sonra müstəsna halda yaradılmış məntəqə seçki komissiyası seçki qutusunun kəsiyini, seçicilərin siyahısını, istifadə olunmuş və xarab edilmiş bülletenləri möhürləyir (bülletenləri möhürləyəndək küncü kəsilir).**

Məntəqə seçki komissiyasının sədri səsə hesablanarkən səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərdən başqa, bütün şəxslərin seçki məntəqəsini tərk etməsini təmin etməlidir. Məntəqə seçki komissiyasının katibi səsvermə gününün Qeydlər kitabında səsə hesablanan zaman səsvermə binasında olan şəxslərin kimliyini göstərməlidir.

DİQQƏT!

Səsvermə binası bağlandıqdan sonra istisna halda yaradılmış Məntəqə seçki komissiyası nümayəndələrinə Dairə seçki komissiyası tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş seçki məntəqəsinin binasına istisnalı şəraitdə yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusu və möhürlənmiş seçki sənədlərini daxil edirlər.

Seçki məntəqəsinin səsə hesablanması proseduru üçün təşkili

Səsvermə başa çatdıqdan sonra komissiyanın sədri hər bir qeydiyyatçının yanına gedir, onlar isə komissiya sədrinin göstərişi ilə (səsvermə başa çatdırılanadək) qeydiyyatçılar tərəfindən yazılmış izahatlarda (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) həmin göstəricilərin nəzərə alınması ilə) hesablayırlar:

DİQQƏT!

- ▶ Əgər bərabərlik baş tutmursa, qeydiyyatçı yenidən saymalı və miqdarı dəqiqləşdirməlidir. Əgər bərabərlik yenə də baş tutmasa, qeydiyyatçı izahat yazmalıdır (səbəbi göstərilməklə), bu isə yekun protokollarına əlavə edilməlidir.
- ▶ Qeydiyyatçıların izahatlarında (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) verilmiş göstəricilər səsvermənin yekun protokollarının tərtibi zamanı nəzərə alınmalıdır.

Səsvermə başa çatdırıldıqdan sonra Məntəqə seçki komissiyasının sədri səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə, komissiyanın və seçicilərin qeydiyyat möhürünün ikinci surətini çıxarır. Surəti çıxarılmış möhürün nümunəsi qeydlər kitabında əks olunur (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.1*).

Komissiyanın sədri səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə ən azı üç sayıcı seçir, müşahidəçilər isə öz tərkiblərindən, qarşılıqlı razılışma əsasında iki nəfərdən çox olmamaq şərti ilə nəzarətçi seçirlər. Əgər müşahidəçilər öz aralarında razılığa gələ bilmirlərsə, onlardan iki nəzarətçini püşkatmayolu ilə komissiyanın sədri seçir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.1*).

Sayıcıların aşkar edilməsi üçün püşkatma aşağıdakı qaydalara əməl etməklə keçirilir –Məntəqə komissiyasının sədri::

- ▶ Səsəqoyulma prosesində komissiyanın neçə nəfər üzvünün iştirak etdiyini analiz edir;
- ▶ Onların sayına müvafiq olaraq bir formalı və növlü (rəngli) vərəqlər hazırlayır;
- ▶ Vərəqlər üzərində eyni rəngli qələmlə funksiyaların “ Birinci sayıcı”, “ İkinci sayıcı” və “ Üçüncü sayıcı” adlarını yazır;
- ▶ Püşkatma vərəqlərini komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq edir;
- ▶ Bütün vərəqləri elə qatlayır ki, onlarda mətni oxumaq mümkün olmasın və masanın üzərinə qoyur.

Püşkatmada iştirak edən komissiya üzvləri püşkatma vərəqlərini götürürlər. Komissiyanın katibi püşkatmanın nəticələrini Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edir (*Seçki məəcəlləsi- maddə 61.2.v*).

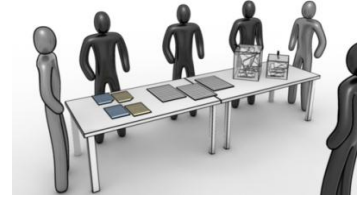
Komissiyanın sədri püşkatma yolu ilə 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçir, bunlar isə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılarla birlikdə əsl və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər (*Seçki məəcəlləsi –maddə 67.2*).

DİQQƏT!

O seçki subyektlərinin nümayəndələri, hansıların ki, tərəfindən təyin olunmuş komissiya üzvləri püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılardır, onlar püşkatmada iştirak etmirlər (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.2*).

Komissiyanın sədri və sayıcılar seçki məntəqəsini səslərin sayılması proseduru üçün hazırlayırlar:

- ▶ Sayıcılar masanın bir tərəfində yer tuturlar;
- ▶ Komissiyanın sədri elə yerdə əyləşir ki, o bütün sayıcıları görə bilsin;
- ▶ Komissiyanın katibi sədrin yanında əyləşir və Qeydlər kitabını doldurur;
- ▶ Səsvermə binasında olmaq hüququna malik qalan şəxslər (sayıcılardan) iki metr aralıda yer tuturlar (*Seçki məəcəlləsi –maddə 68.3*).

Komissiyanın sədri sayıcıların masalarına aparmalıdır:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısını, xüsusi siyahını, aparılmalı seçki qutusunun siyahısını;
- ▶ İstifadə olunmamış seçki bülletenlərini;
- ▶ Korlanmış seçki bülletenləri;
- ▶ Əsas və daşınan seçki qutularını;
- ▶ Müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqini;
- ▶ Şamlar, fanarlar (elektrik enerjisinin verilməsinin dayandırıldığı təqdirdə);
- ▶ Kalkulyator.

Seçki qutusu açılanadək həyata keçiriləsi prosedurlar

(*Seçki məəcəlləsi – maddə 67*)

Sayıclar səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümümi miqdarını ardıcılıqla sayırlar

(*Seçki məəcəlləsi –maddə 67.3*):

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısı əsasında;
- ▶ Xüsusi siyahı əsasında;
- ▶ Aparılmalı seçki qutusunun siyahısı əsasında.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi nəticələri dərhal nümayiş protokollarına və Qeyd kitabına daxil edir.

Məntəqə seçki komissiyasının katibi istifadə olunmamış seçki bülletenlərinin küncələrini kəsir. İstifadə olunmamış və korlanmış seçki bülletenlərini ayrı-ayrı zərflərdə paketləşdirir (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.4*).

Seçicilərin siyahılarının, zədələnmiş və istifadə edilməmiş seçki bülletenlərinin möhürlənməsi

(*Seçki məəcəlləsi –maddə 67.3; 67.4*):

Komissiyanın katibi ayrı-ayrılıqda möhürləyir:

- ▶ Seçicilərin vahid siyahısını;
- ▶ Xüsusi siyahısını;
- ▶ Aparılmalı seçki qutusunun siyahısını.

Sayıclar ayrı-ayrılıqda möhürləyirlər:

- ▶ İstifadə olunmamış seçki bülletenlərini;
- ▶ Korlanmış seçki bülletenlərini;

Sayıclar hər bir paketin üzərində seçki məntəqəsinin adını və nömrəsini, seçki sənədlərinin növünü göstərirlər. Sayıclar və komissiyanın sədri paketin üzərinə imza atırlar.

Aparılması seçki qutusunun açılması

(Seçki məcəlləsi –maddə68.1,2,4)

Komissiya ilk növbədə aparılması seçki qutusunu açır.

Komissiyanın sədri, komissiya üzvlərinin və səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə seçki qutusunun möhürünün bütövlüyünü yoxlayır

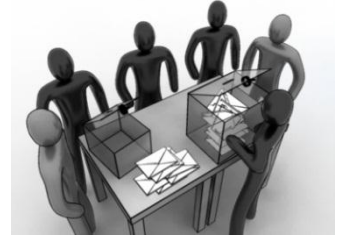

DİQQƏT!

Əgər möhürün bütövlüyünün pozulduğu aşkar edilərsə, ancaq Məntəqə seçki komissiyası belə hesab etdiyi təqdirdə, bu Seçki Məcəlləsinin tələblərini pozmağa səbəb olmamışdır, komissiyanın sərəncamı ilə səsvermə nəticələrinin yekunlaşdırılması proseduru davam etdirilir. Əks təqdirdə, komissiya sərəncamla qutunun və seçki sənədlərinin möhürlənməsi barədə qərar qəbul edir və səsli sayılması prosedurları başa çatdırıldıqdan sonra möhürlənmiş aparılması qutu başqa sənədlərlə birlikdə Dairə seçki komissiyasına təqdim olunur.

Sayıclar aparılması seçki qutusunda olan xüsusi zərfləri masanın üzərinə yerləşdirirlər, bundan sonra isə:

- ▶ Aparılması seçki qutusunda yoxlama vərəxinin mövcudluğunu yoxlayırlar;
- ▶ Qutuda mövcud olan yoxlama vərəqini komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqəsi ilə tutuşdururlar;
- ▶ Əgər pozuntu aşkar edilməzsə, komissiyanın sədri sayıcılara xüsusi zərfləri aparılması qutuya müvəqqəti qaytarmaq göstərişini verir.

DİQQƏT!

Əgər yoxlama vərəqi aşkar edilməsə və ya o müqayisə üçün saxlanılmış yoxlama vərəqindən əsaslı surətdə fərqlənərsə, aparılması qutuda aşkar edilmiş bütün xüsusi zərflər və bülletenlər paket halında bağlanır və “ Batildir” sözləri yazılır, komissiya səsli sayılması prosedurları başa çatdırıldıqdan sonra möhürlənmiş zərfləri başqa sənədlərlə birlikdə Dairə seçki komissiyasına təqdim edir

Əsas seçki qutusunun açılması

(Seçki məcəlləsi –maddə68.1,2,5)

Komissiya sədri, komissiya üzvlərinin və səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə seçki qutusunda möhürün bütövlüyünü yoxlayır.

DİQQƏT!

Əgər möhürün bütövlüyünün pozulduğu aşkar edilərsə, ancaq komissiyanın bunun Seçki Məcəlləsinin tələblərinin pozulmasına səbəb olmadığını hesab etdiyi təqdirdə, komissiyanın sərəncamı ilə səsvermənin nəticələrinin yekunlaşdırılması proseduru davam etdirilir. Əks təqdirdə, seçki qutusu möhürlənir və seçki qutusu, başqa seçki sənədləri və qutunun və seçki sənədlərinin möhürlənməsi qərarı barədə komissiyanın sərəncamı dərhal Dairə seçki komissiyasına verilir.

Sayıclar:

- ▶ Əsas seçki qutusunda mövcud olan xüsusi zərfləri və seçki bülletenlərini masanın üzərinə düzürlər;
- ▶ Əsas seçki qutusunda yoxlama vərəqənin mövcudluğunu yoxlayırlar və onu komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə tutuşdururlar.

DIQQƏT!

Əgər yoxlama vərəqi aşkar edilməzsə və ya o müqayisə üçün saxlanılmış yoxlama vərəqindən əsaslı surətdə fərqlənərsə, bütün xüsusi zərflər və seçki bülletenləri qabqarılır, möhürlənir, müvafiq protokol tərtib olunur. Komissiya bütün seçki sənədlərinin möhürlənməsi barədə sərəncam qəbul edir, hansı ki, dərhal Dairə seçki komissiyasına verilir.

İstisna halında yaradılmış seçki məntəqəsi seçki qutusunun açılması

(Seçki məəcəlləsi –maddə 67.7-8)

İstisna halında yaradılmış seçki məntəqəsi seçki qutusu (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) əsas seçki məntəqəsinin aparılması və əsas seçki qutuları açıldıqdan sonra açılır.

Əgər seçki qutusunun (qutularının) açılması zamanı nöqsanlar aşkar edilməzsə, sayıclar əsas, aparılan və müstəsna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) seçki qutularından masa üzərinə tökülmüş xüsusi zərfləri bir-birinə qarışdırır və seçki bülletenlərini saymağa başlayırlar.

Səslərin hesablanması proseduru

Sayıclar masanın bir tərəfində yer tuturlar, onların yanlarında isə müşahidəçilərdən seçilmiş iki nəfər nəzarətçi durur və püşkatma yolu ilə seçilmiş seçki subyektlərinin iki nəfər nümayəndəsi yer tutur.

Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi

(Seçki məəcəlləsi- maddə 69)

Birinci sayıcı:

- ▶ Xüsusi zərfdən seçki bülletenini çıxarır;
- ▶ Kimə səs verildiyini elan edir;
- ▶ Bir növ seçki bülletenini ikinci sayıcıya, ikinci növü isə üçüncü sayıcıya verir və s.;
- ▶ Xüsusi zərfləri ayrıca qoyur.

Sayıclar ayrı-ayrılıqda düzürlər:

- ▶ Hər bir seçki subyektinə verilmiş səsləri;
- ▶ Batil hesab olunmuş bülletenləri;
- ▶ Şübhəli hesab olunan bülletenləri.

Müəyyən olunmuş nümunənin seçki bülleteni yalnız o halda batil hesab oluna bilər, əgər:

- ▶ Xüsusi zərf müəyyən olunmuş nümunədən deyilsə;
- ▶ Xüsusi zərfdə müəyyən olunmuş miqdardan çox seçki bülleteni aşkar edilmişdirsə;
- ▶ Seçki bülleteni seçki qutusunda xüsusi zərfdə aşkar edilmişdirsə;
- ▶ Seçki bülleteni seçicilərin qeydiyyatçısının imzası və xüsusi möhürü ilə təsdiqlənməyibsə;
- ▶ Seçicinin hansı seçki subyektinə səs verdiyini müəyyənləşdirmək mümkün olursa;

- ▶ Seçki bülleteni başqa seçki məntəqəsinə mənsub idisə (belə bülletenlər ayrıca paketə toplanır və onların miqdarı yalnız Qeydlər kitabında göstərilir). Qeyd edilən göstəricilər yekun protokollarına daxil edilmir.

Seçki bülletenlərinin çeşidlənməsi başa çatdırıldıqdan sonra komissiya şübhəli sayılan bülletenlərin həqiqiliyi məsələsini müzakirə edir və püşkatma ilə həll edir.

Həqiqi hesab edilmiş seçki bülletenlərini komissiyanın sədri həqiqi bülletenlər dəstinə (seçki subyektlərinə verilmiş səsər əsasən), batil hesab olunmuş seçki bülletenlərini isə batil hesab edilmiş seçki bülletenləri dəstinə əlavə edir.

Seçki bülletenlərinin hesablanması

Bülletenlər çeşidləndikdən sonra komissiya sədri sayıçılara göstəriş verir ki, hesablasınlar:

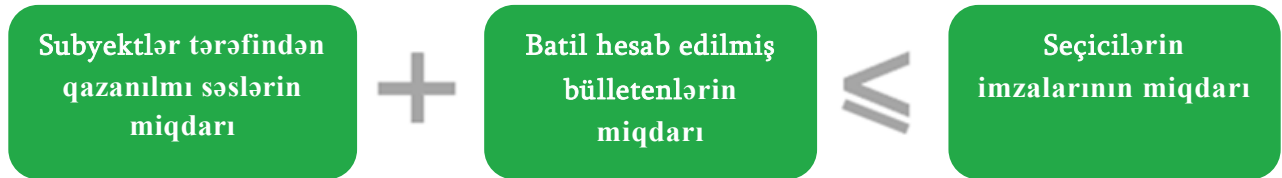
- ▶ Batil hesab olunmuş bülletenləri;
- ▶ Hər bir seçki subyektinə verilmiş səsleri.

DİQQƏT!

Seçki subyektinə mənsub hər on seçki bülleteni metal sıxıcı ilə sıxılır və tam, eləcə də tam olmayan hər bir dəstin üzərində yuxarıdan bağlanmış seçki bülletenlərinin miqdarı yazılmalıdır.

Komissiyanın hər bir seçki subyektinin topladığı səsələrin miqdarını edir. Komissiyanın katibi sədrlə birlikdə göstəricilərin doğruluğunu yenidən yoxlamaq məqsədilə yoxlayır :

Əgər bərabərlik baş tutmasa, komissiyanın sədri sayıçılara göstəriş verir ki, göstəriciləri yenidən saysınlar. Nəticələri komissiyanın katibi Qeydlər kitabına və nümayiş protokollarına daxil edir.

Seçki bülletenlərinin möhürlənməsi

(Seçki məcalləsi –maddə 69.6,9)

Seçki bülletenləri sayıldıqdan sonra komissiyanın sədri sayıçılara ayrı-ayrı zərflərdə möhürlənmək üçün göstəriş verir:

- ▶ Batil hesab olunmuş bülletenləri (onlara “batildir” sözü yazılır);
- ▶ Seçki subyektinə mənsub seçki bülleteni dəstinə.

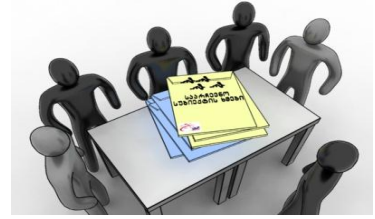

DİQQƏT!

Seçki subyektinə mənsub seçki bülletenləri dəsti üzərində məntəqəsinin adı və nömrəsi, seçki subyektinin göstəriciləri (adlandırılması, adı və soyadı) və onun tərəfindən toplanmış səsələrin miqdarı, eləcə də bu dəstə qoyulmuş seçki bülletenlərinin miqdarı yazılmalıdır.

Hər bir zərfin üzərində sayıcılar dairə və məntəqənin nömrələrini, seçki bülletenlərinin növlərini və miqdarını yazırlar. Zərfin möhürlənmə zolağında sayıcılar və komissiyanın sədri imza atırlar.

Səsvermə nəticələrinin yekun protokolunun tərtib edilməsi

(Seçki məəcəlləsi –maddə 71)

Komissiyanın katibi sədrə razılaşma əsasında səsvermənin nəticələrinin yekun protokollarını doldurur və Qeydiyyat jurnalında qeydiyyatdan keçirir.

DİQQƏT!

- ▶ Qeydiyyatçıların izahatlarında (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) qeyd edilən göstəricilər səsvermənin yekun protokolları tərtib edilərkən nəzə alınmalıdır.
- ▶ Komissiyanın bütün üzvləri səsvermənin yekun protokolu imzalamağa borcludurlar;
- ▶ Əgər məntəqə seçki komissiyasının üzvü yekun protokola daxil edilmiş göstəricilərlə razılaşmırsa, onun fərqli fikrini yazılı surətdə protokola əlavə etmək hüququ vardır, lakin protokolu imzalamağa borcludur.
- ▶ Yekun protokollara daxil edilmiş göstəricilərin düzəldilməsi qadağandır.
- ▶ Səhvi düzəltmək üçün, göstəricilərin qarşısında həmin andaca “ Düzəldilmişdir” sözü yazılır və düzəliş protokolu tərtib olunur.

Yekun protokolunun aşkarlığı

(Seçki məəcəlləsi –maddə 71.8)

Seçki komissiyasının səsvermə nəticələrinin yekun aktlarının surətlərini kütləvi tanışlıq üçün asmalıdır. Komissiya protokolların surətini, komissiya üzvlərinin əlavə olunmuş fərqli fikirlərini (belələrinin mövcudluğu təqdirdə), tələb olunduğu təqdirdə dərhal seçki subyektlərinin nümayəndələrinə və yaxud partiya tərəfindən təyin edilmiş Məntəqə seçki komissiyası üzvünə və müşahidəçi təşkilatların müşahidəçilərinə verir.

Protokolun surəti komissiyanın möhürü və komissiya sədrinin və katibinin imzası ilə təsdiq edilməlidir. Protokolun surətini götürən şəxs Qeydlər kitabında sənədi götürdüyünü imzası ilə təsdiq edir.

Komissiya səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını, düzəliş protokolu və qeydiyyatçıların yazılı izahatları ilə birlikdə (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) dərhal MSK-ya göndərməyə borcludur.

Qeydiyyat jurnalının, Qeydlər kitabının möhürlənməsi, səsvermə sənədlərinin Dairə seçki komissiyasına verilməsi

Bütün prosedurlar başa çatdırıldıqdan sonra komissiyanın Qeydiyyat jurnalı və qeydlər kitabı bağlanır, komissiyanın sədri və katibi ona imza atırlar və bu, komissiyanın möhürü ilə təsdiq edilir.

Komissiya möhürləyir:

- ▶ Qeydlər kitabını və ərizə/şikayətləri;
- ▶ Məntəqə seçki komissiyasının xüsusi möhürünü

(Komissiya möhürünü möhürlənmiş zərfinə komissiyanın bütün üzvləri imza atırlar).

Komissiyanın səlahiyyətli üzvləri Məntəqə seçki komissiyasında inventarı və seçki sənədləri qutusunu/kisəsini verirlər, hansılarda ki, möhürlənmiş seçki sənədləri yerləşdirilmişdir. Bununla əlaqədar qəbul-təhvil aktı tərtib olunur. Qəbul-təhvil aktını seçki sənədlərini verən və alan şəxslər imzalayırlar, bundan sonra isə hər birinə aktın bir nüsxəsi verilməlidir.

DİQQƏT!

Yekun protokolları möhürlənmişdir.

IV. Hissə

SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİ

I. Fəsil SƏSVERMƏ GÜNÜNÜN ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRİNİN QEYDƏ ALINMASI

Məntəqə və yuxarı Dairə seçki komissiyasında partiyanın/seçki blokunun, seçicilərin təşəbbüs qrupunun nümayəndəsinin, müşahidəçinin hüququ vardır:

- ▶ Ərizəni/şikayəti Məntəqə seçki komissiyasının sədrinə, onun müavininə və yaxud komissiyanın katibinə vernək (Əlavə №5).
- ▶ Səsvermə günü (1 oktyabr), seçki proseduru ilə əlaqədar iddialar, şikayətlər və qeydlər Qeydlər kitabında əks olunmalıdır (10-cu və növbəti səhifələrdə).

DİQQƏT!

- ▶ **Heç kəsin səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərə Qeydlər kitabına etiraz, qeyd və ya şikayət daxil etməyə mane olmaq hüququ yoxdur (Seçki məcalləsi – maddə 62.10).**
- ▶ **Qeydlər kitabına qeyd daxil edən şəxs öz soyadını, adını və (Gürcüstan vətəndaşının qeydiyyatı vəsiqəsi üzrə) ünvanını göstərməyə borcludur.**

Komissiyanın katibi, ərizə/şikayətin qəbulunu təsdiq etmək məqsədi ilə, ərizəçiyə öz imzası ilə yazılı arayış verir, hansında ki, ərizə/şikayətin qəbul tarixi, dəqiq vaxtı və jurnalda onun üçün verilmiş nömrəni göstərir. Qeyd edilən arayışı komissiyanın katibi öz imzası ilə təsdiq etməlidir (Əlavə №6).

Şikayətlərin qeydə alınması prosesinin müşahidəsi

Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə Məntəqə seçki komissiyasının sədri seçki məntəqəsində olan seçki subyektlərinin nümayəndələrindən püşkatma yolu ilə ən azı iki nümayəndə seçir. Nümayəndələr tərəfindən pozuntular qeydə alındığı təqdirdə, qeydiyyatla əlaqədar qərarı komissiya qəbul edir.

DİQQƏT!

Püşkatma yolu ilə seçilən nümayəndələr və şikayətlərin qeydiyyatçısı (komissiya katibi) eyni partiya/seçki bloku tərəfindən təyin edilmiş şəxs ola bilməz.

Ərizə və şikayətlərdə nöqsanların aşkarlanması qaydası

Məntəqə seçki komissiyasının katibi, sədri və ya sədrin müavini ərizə-şikayəti təqdim edənə nöqsanını aşkar edir və onu aradan qaldırmaq üçün münasib vaxt müəyyənləşdirir və yaxud ərizə/şikayəti ehtiva etmir:

- ▶ Ərizə/şikayətin tərtib edildiyi tarix və vaxtı;
- ▶ Ərizəçinin/şikayətçinin adını, soyadını və qeydiyyatda olduğu yeri;
- ▶ Seçki məntəqəsinin nömrəsini;
- ▶ Şahidin olduğu təqdirdə, adını, soyadını və qeydiyyat yerini.

Ərizəçinin müəyyən edilmiş vaxtda nöqsanı analoji ərizə/şikayət təqdim etmək yolu ilə düzəltmək və yaxud yeni ərizə vermək hüququ vardır (burada o göstəricilər qeydə alınır, hansılara görə ki, onun nöqsanları aşjar edildi).

Komissiyanın katibi Qeydlər kitabında “nöqsan” qeydini göstərir. Həmin yazının qarşısında ərizəni/şikayəti təqdim edən şəxs və komissiyanın katibi imza atırlar.

DİQQƏT!

Nöqsanın aradan qaldırılması müddəti Məntəqə seçki komissiyasının katibi və ərizə-şikayəti təqdim edən şəxsin razılığı əsasında müəyyənləşdirilir. Nöqsanın aradan qaldırılması müddəti barədə tərəflər arasında uyğunsuzluq baş verdiyi təqdirdə, vaxtı, yalnız Məntəqə seçki komissiyası katibi təyin edir.

Nöqsanın aradan qaldırıldığı təqdirdə, komissiyanın katibi qeyd olunanın barəsində “Nöqsan aradan qaldırılmışdır” müvafiq qeydini yazır və dəqiq vaxt göstərməklə Qeydiyyat jurnalına daxil edir. Qeydin qarşısında ərizə/şikayəti təqdim edən şəxs və komissiyanın katibi imza atır.

DİQQƏT!

Müəyyən olunmuş vaxtda nöqsan aradan qaldırılmadığı təqdirdə ərizə/şikayət müzakirə olunmur, bunun barəsində isə Məntəqə seçki komissiyası sərəncam verir (Sərəncamın başlığında müzakirə olunmamış qoyulmanın konkret səbəbi göstərməlidir).

II. FƏSİL SƏSVERMƏ GÜNÜ ƏRİZƏ VƏ ŞİKAYƏTLƏRƏ REAKSIYA

Səsvermə günü saat 7:00-dan qutunun açılmasınadək keçirilmiş prosedurların pozulmasına aid olan ərizə/şikayətə komissiyanın sədri dərhal müvafiq reaksiyasını bildirməli və mövcud pozuntunu aradan qaldırmalıdır.

Pozuntu aradan qaldırıldığı təqdirdə “Pozuntu aradan qaldırılmışdır” adlı müvafiq qeyd aparılır və dəqiq vaxt göstərməklə qeydlər kitabına daxil edilir.

Səsin hesablanmasına və səsvernənin nəticələrinin yekun prosedurunun pozulmasına aid olan ərizə/şikayəti Məntəqə seçki komissiyası müzakirə etmir və səsvermə günününədən üç təqvim günü müddətində Dairə seçki komissiyasına təqdim edir.

Təqdim olunmuş ərizə/şikayət müzakirə edilmir və Məntəqə seçki komissiyası ərizə/şikayətin müzakirə olunmamış saxlandığı barədə sərəncam verir, əgər:

- ▶ Ərizə/şikayət hüququ olmayan şəxs tərəfindən tərtib edilmişdirsə;
- ▶ Ərizə/şikayətdə pozuntunun məğzi və onun törədildiyi vaxt qeyd edilməmişdirsə;
- ▶ Ərizə/şikayət seçki komissiyasına qanunla nəzərdə tutulmuş vaxtın pozulması ilə təqdim edilmişdirsə;
- ▶ Ərizə/şikayətin nöqsanı müəyyən olunmuş vaxtda düzəldilməmişdirsə.

Sərəncamın başlığında ərizə/şikayətin müzakirə edilməmiş saxlanmasının konkret səbəbi göstərməlidir.

NÜMUNƏ

№ _____ Seçki dairəsinin
 № _____ Məntəqə seçki komissiyasının
 İclas protokolu № _____

_____ 2012-ci il.

(şəhər, rayon, kənd)

İclasda iştirak etdilər:

(Ad, soyad)

1. _____	2. _____
3. _____	4. _____
5. _____	6. _____
7. _____	8. _____
9. _____	10. _____
11. _____	12. _____
13. _____	

Həmçinin iştirak edirdilər:**Komissiya sədri seçilənə qədər iclasa ağısaqqal üzv sədrlik edirdi**

Dinlədilər: İclas sədri iclası açıq elan etdi və komissiyanı gündəliyin layihəsi ilə tanış etdi.

Fikir söylədilər: _____

İclasın sədri səsvermə vasitəsilə gündəliyin layihəsini təsbit etdi

Səsvermənin nəticələri:

Lehinə _____

Əleyhinə _____

(Səsvermədə komissiyanın _____ üzvü iştirak edirdi)

Gündəlik aşağıdakı formada təsdiqləndi:**GÜNDƏLİK:**

1. Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin seçilməsi haqqında.
2. Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin müavininin seçilməsi haqqında.
3. Məntəqə seçki komissiyasının katibinin seçilməsi haqqında.
4. Başqaları.

1. Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin seçilməsi haqqında.

Dinlədilər: Komissiyanın ən az 2 üzvü, _____
və _____ komissiya sədri vəzifəsinə namizədlik
_____ namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

komissiyanın ən az 2 üzvü _____ və _____
_____ komissiya sədri vəzifəsinə namizədlik _____
_____ alternativ (başqa) namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Fikir söylədilər: _____

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin
№ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədri kimi _____ seçilməsi
haqqında.

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin
№ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədri kimi _____ seçilməsi
haqqında (sədrliyə başqa namizədlik irəli sürüldüyü təqdirdə).

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Qərar qəbul edilmişdir № ____ seçki dairəsinin № ____ Məntəqə seçki komissiyasının sədri _____ seçilməsi haqqında. (Əlavə olunur).

İclasa iclas sədri sədrlik edir _____

2. Məntəqə seçki komissiyasının sədr müavininin seçilməsi haqqında.

Dinlədilər: Komissiyanın ən az 2 üzvü, _____ və _____ komissiya sədrinin müavini vəzifəsinə namizədlik _____ namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Komissiyanın ən az 2 üzvü _____ və _____ komissiyanın sədr müavini vəzifəsinə namizədlik _____ alternativ (başqa) namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Fikir söylədilər: _____

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № ____ seçki dairəsinin № ____ Məntəqə seçki komissiyasının sədr müavini kimi _____ seçilməsi haqqında.

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin №__ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədr müavini kimi _____ seçilməsi haqqında (müavinliyə başqa namizədlik irəli sürüldüyü təqdirdə).

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Qərar qəbul edilmişdir № _____ seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədr müavini _____ seçilməsi haqqında. (Əlavə olunur).

3. Məntəqə seçki komissiyasının katibinin seçilməsi haqqında.

Dinlədilər: Partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiyanın ən az 2 üzvü (əvvəlki Parlament seçkilərində ən yaxşı nəticə göstərən partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv istisna olmaqla) _____ və _____ komissiyanın katibi vəzifəsinə namizədlik _____ namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiyanın ən az 2 üzvü (əvvəlki Parlament seçkilərində ən yaxşı nəticə göstərən partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv istisna olmaqla) _____ və _____ komissiyanın katibi vəzifəsinə namizədlik _____ alternativ (başqa) namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Fikir söylədilər: _____

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının katibi kimi _____ seçilməsi haqqında (səsvermədə əvvəlki Parlament seçkilərində ən yaxşı nəticə göstərən partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv istisna olmaqla, partiyalar tərəfindən namizədliyi irəli sürülən üzvlər iştirak edirlər).

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının katibi kimi _____ seçilməsi haqqında. (Səsvermədə əvvəlki Parlament seçkilərində ən yaxşı nəticə göstərən partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv istisna olmaqla, partiyalar tərəfindən namizədliyi irəli sürülən üzvlər iştirak edirlər). **(Katibliyə başqa namizədlik irəli sürüldüyü təqdirdə).**

Adlı səsvermənin nəticələri

_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiyanın katibinin seçilməsi barəsində qərar qəbul edilə bilmədi.

4. Başqaları.

Müzakirə ediləsi məsələlər aşkarlanmayıb.

İclas sədri iclası qapalı elan etdi.

Komissiya sədri / _____ /

Komissiya katibi / _____ /

№ _____ Seçki dairəsinin
 № _____ Məntəqə seçki komissiyasının
 İclas protokolu № _____

_____ 2012 –ci il.

_____ (şəhər, rayon, kənd)

İclasda iştirak etdilər:

(Ad, soyad)

1. _____	2. _____
3. _____	4. _____
5. _____	6. _____
7. _____	8. _____
9. _____	10. _____
11. _____	12. _____
13. _____	

Həmçinin iştirak edirdilər:

_____
 _____

Komissiya sədri seçilənə qədər iclasa aqsaqqal üzv sədrlik edirdi

_____

Dinlədilər: İclas sədri iclası açıq elan etdi və komissiyanı gündəliyin layihəsi ilə tanış etdi.

Fikir söylədilər: _____

İclasın sədri səsvermə vasitəsilə gündəliyin layihəsini təsbit etdi

Səsvermənin nəticələri:

Lehinə _____

Əleyhinə _____

(Səsvermədə komissiyanın _____ üzvü iştirak edirdi)

Gündəlik aşağıdakı formada təsdiqləndi:

GÜNDƏLİK:

5. Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin seçilməsi haqqında.
6. Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin müavininin seçilməsi haqqında.
7. Məntəqə seçki komissiyasının katibinin seçilməsi haqqında.
8. Başqaları.

1. Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin seçilməsi haqqında.

Dinlədilər: Komissiyanın ən az 2 üzvü, _____
və _____ komissiya sədri vəzifəsinə namizədlik
_____ namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

komissiyanın ən az 2 üzvü _____ və _____
_____ komissiya sədri vəzifəsinə namizədlik _____
_____ alternativ (başqa) namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Fikir söylədilər: _____

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin
№ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədri kimi _____ seçilməsi
haqqında.

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin
№ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədri kimi _____ seçilməsi
haqqında (sədrliyə başqa namizədlik irəli sürüldüyü təqdirdə).

.

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Qərar qəbul edilmişdir № _____ seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədri _____ seçilməsi haqqında. (Əlavə olunur).

İclasa iclas sədri sədrlik edir _____

2. Məntəqə seçki komissiyasının sədr müavininin seçilməsi haqqında.

Dinlədilər: Komissiyanın ən az 2 üzvü, _____
və _____ komissiya sədrinin müavini vəzifəsinə
namizədlik _____ namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Komissiyanın ən az 2 üzvü _____ və _____
_____ komissiyanın sədr müavini vəzifəsinə namizədlik _____
_____ alternativ (başqa) namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Fikir söylədilər: _____

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin
№ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədr müavini kimi _____
seçilməsi haqqında.

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin №__ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədr müavini kimi _____ seçilməsi haqqında (müavinliyə başqa namizədlik irəli sürüldüyü təqdirdə).

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Qərar qəbul edilmişdir № _____ seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədr müavini _____ seçilməsi haqqında. (Əlavə olunur).

3. Məntəqə seçki komissiyasının katibinin seçilməsi haqqında.

Dinlədilər: Partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiyanın ən az 2 üzvü (əvvəlki Parlament seçkilərində ən yaxşı nəticə göstərən partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv istisna olmaqla) _____ və _____ komissiyanın katibi vəzifəsinə namizədlik _____ namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Partiyalar tərəfindən təyin olunmuş komissiyanın ən az 2 üzvü (əvvəlki Parlament seçkilərində ən yaxşı nəticə göstərən partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv istisna olmaqla) _____ və _____ komissiyanın katibi vəzifəsinə namizədlik _____ alternativ (başqa) namizədliyin irəli sürülməsi barəsində.

Fikir söylədilər: _____

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının katibi kimi _____ seçilməsi haqqında (səsvermədə əvvəlki Parlament seçkilərində ən yaxşı nəticə göstərən partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv istisna olmaqla, partiyalar tərəfindən namizədliyi irəli sürülən üzvlər iştirak edirlər).

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiya sədri səsvermə zamanı məsələni səsə qoydu № _____ seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının katibi kimi _____ seçilməsi haqqında. (Səsvermədə əvvəlki Parlament seçkilərində ən yaxşı nəticə göstərən partiya tərəfindən təyin olunmuş üzv istisna olmaqla, partiyalar tərəfindən namizədliyi irəli sürülən üzvlər iştirak edirlər). **(Katibliyə başqa namizədlik irəli sürüldüyü təqdirdə).**

Adlı səsvermənin nəticələri

_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiyanın katibinin seçilməsi barəsində qərar qəbul edilə bilmədi.

Komissiya sədri səsvermədə məsələni yenidən səsə qoydu № _____
seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının katibi _____
seçilməsi haqqında. (Səsvermədə komissiyanın tam heyəti iştirak edir).

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə
_____	Lehinə	_____	Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Komissiya sədri səsvermədə məsələni yenidən səsə qoydu № _____
seçki dairəsinin № _____ Məntəqə seçki komissiyasının katibinin _____
seçilməsi haqqında. (Səsvermədə komissiyanın tam heyəti iştirak edir).

(Əgər katib vəzifəsinə başqa namizəd irəli sürülərsə)

Adlı səsvermənin nəticələri:

_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə
_____ Lehinə	_____ Əleyhinə

Lehinə ____

Əleyhinə ____

(Səsvermədə komissiyanın ____ üzvü iştirak edirdi)

Qərar qəbul edilmişdir № ____ seçki dairəsinin № __ Məntəqə seçki komissiyasının katibinin _____ seçilməsi haqqında. (Əlavə olunur).

4. Başqaları.

Müzakirə ediləsi məsələlər aşkarlanmayıb.

İclas sədri iclası qapalı elan etdi.

Komissiya sədri / _____ /

Komissiya katibi / _____ /

NÜMUNƏ

GÜRCÜSTAN SEÇKİ ADMINISTRASIYASI

№__ _____ Seçki dairəsinin

№__ _____ Məntəqə seçki komissiyası

Qərar №__ /2012

№__ _____ seçki dairəsinin №__ _____ Məntəqə seçki komissiyasının
sədrinin seçilməsi qaydası haqqında

2012-ci ilin__ _____

_____ (şəhər, rayon, kənd)

Gürcüstan orqanik qanununun “Gürcüstan Seçki məcəlləsi”nin 25-ci maddəsinin birinci və 3-cü
punktları və 77-ci maddənin 2-ci punktu əsasında , №__ _____ seçki dairəsinin №__ _____
Məntəqə seçki komissiyası təsbit edir:

Maddə 1. №__ _____ seçki dairəsinin №__ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədri
seçilsin _____.

Maddə 2. Bu qərar Dairə seçki məntəqəsində (ünvan: _____), onu qəbul etdikdən
sonra 3 təqvim günü müddətində şikayət edilə bilər №__ _____.

Maddə 3. Bu qərar qəbul edilən kimi qüvvəyə minsin.

Komissiya sədri

Komissiya katibi

NÜMUNƏ

GÜRCÜSTAN SEÇKİ ADMINISTRASIYASI

№__ _____ Seçki dairəsinin
№__ _____ Məntəqə seçki komissiyası

Qərar №__ /2012

№__ _____ seçki dairəsinin №__ _____ Məntəqə seçki komissiyasının
sədrinin seçilməsi qaydası haqqında

2012-ci ilin__ _____

_____
(şəhər, rayon, kənd)

Gürcüstan orqanik qanununun “Gürcüstan Seçki məcəlləsi”nin 25-ci maddəsinin birinci və 3-cü
pünktləri və 77-ci maddənin 2-ci pünktü əsasında , №__ _____ seçki dairəsinin №__ _____
Məntəqə seçki komissiyası təsbit edir:

Maddə 1. №__ _____ seçki dairəsinin №__ _____ Məntəqə seçki komissiyasının sədri
seçilsin_____.

Maddə 2. Bu qərar Dairə seçki məntəqəsində (ünvan: _____), onu qəbul etdikdən
sonra 3 təqvim günü müddətində şikayət edilə bilər №__ _____.

Maddə 3. Bu qərar qəbul edilən kimi qüvvəyə minsin.

Komissiya sədri

Komissiya katibi

NÜMUNƏ

GÜRCÜSTAN SEÇKİ ADMINİSTRASIYASI

№__ _____ Seçki dairəsinin

№__ _____ Məntəqə seçki komissiyası

Qərar №__ /2012

№__ _____ seçki dairəsinin №__ _____ Məntəqə

Seçki komissiyası katibinin seçilməsi qaydası haqqında

2012 –ci ilin __ _____

_____
(şəhər, rayon, kənd)

Gürcüstan orqanik qanununun “Gürcüstan Seçki məcəlləsi” maddə 25-in 3-cü, 15-ci, 16-cı, 17-ci və 19-cu punktları və Məntəqə seçki dairəsinin 77-ci maddəsinin 2-ci punktunun əsasında №__ _____ seçki dairəsi №__ _____ Məntəqə seçki komissiyası təsbit edir:

Maddə 1. №__ _____ seçki dairəsinin №__ _____ Məntəqə seçki komissiyasının katibi seçilsin _____.

Maddə 2. Bu qərar Dairə seçki məntəqəsində (ünvan: _____), onu qəbul etdikdən sonra 3 təqvim günü müddətində şikayət edilə bilər №__ _____.

Maddə 3. Bu qərar qəbul edilən kimi qüvvəyə minsin.

Komissiya sədri

Komissiya katibi

Seçki administrasiyası qulluqçularının Etika məəcəlləsi

Maddə 1. Ümumi müddəalar

Seçki administrasiyası qulluqçularının Etika məəcəlləsi (sonralar “Məcəllə”) davranış qaydasını müəyyən edir, hansı ki, seçki administrasiyasının istənilən qulluqçusu üçün məcburidir.

Maddə 2. Məcəllənin hüquqi əsasları

Bu məəcəllənin hüquqi əsasları Gürcüstan Konstitusiyası, Gürcüstanın orqanik qanunu olan “Gürcüstanın Seçki məəcəlləsi” (sonradan “Seçki məəcəlləsi”), Gürcüstanın qanunvericilik və qanunatabe normativ aktlardır.

Maddə 3. Terminlərin izahı

Bu məəcəllənin məqsədləri naminə onda istifadə edilmiş terminlərin aşağıdakı mənası vardır:

- a) Seçki administrasiyası – MSK, MSK aparatı, Acarıstan Seçki dairəsi, Acarıstan Seçki dairəsi aparatı, Dairə və Məntəqə seçki komissiyaları;
- b) Ailə üzvü – qulluqçunun həyat yoldaşı, övladı və övladlığı, birbaşa yaxın və uzaq qohumlar, bacı-qardaşı, onunla daim yaşayan şəxs.

Maddə 4. Məcəllənin məqsədləri, vəzifələri və fəaliyyət dairəsi

1. Məcəllənin məqsədi cəmiyyətdə Seçki administrasiyasının nüfuzunu artırmaqdan, Seçki administrasiyasına münasibətdə cəmiyyətin üzvlərinin etimadını möhkəmləndirməkdən, seçki prosesinə cəlb olunmuş tərəflərə münasibətdə bu davranış qaydalarına əməl etmək və tətbiq etməkdən ibarətdir.
2. Məcəllənin vəzifəsi qulluqçuların peşə etikasına normalarına sədaqətlik, yüksək əqli yetişkənlik və xidməti borca münasibətdə şəxsi məsuliyyət hissələrini yüksəltməkdən ibarətdir.
3. Məcəllənin fəaliyyəti Seçki administrasiyasında fəaliyyət göstərən qulluqçuları əhatə edir.

Maddə 5. Seçki administrasiyası qulluqçularının (sonradan -qulluqçuların) fəaliyyətinin əsas prinsipləri Qulluqçu borcludur:

1. Qanuna hörmət etməyə:

Qanunvericiliyin dəqiq və ardıcıl həyata keçirilməsini təmin etməli, funksiyaların yerinə yetirilməsi zamanı müstəqil, vicdanlı və tərəfsiz olmalıdır.

2. Ədalətli, tərəfsiz və müstəqil olmağa:

- a) Subyektin, seçicinin və seçki prosesində iştirak edən başqa şəxslər üçün bərabər və ədalətli mühitin yaradılmasını təmin etməlidir;
- b) Elə hərəkətlərdən çəkinməlidir, hansılar ki, hər hansı bir partiyanın və yaxud seçki subyektinin tərəfdarı/əleyhdarı hərəkəti kimi dərk oluna bilər;
- c) Qulluqçu ailəsi üzvlərinin seçki subyekti kimi qeyd edildiyi halda, yuxarı komissiyaya və yaxud MSK-ya 5 iş günü ərzində yazılı surətdə ərizə təqdim etməlidir, əks təqdirdə, bu təqdim etməmək qeyd edilən müddətdə inzibati məsuliyyətə cəlb olunmağın əsasına çevrilə bilər.

- ç) Siyasi partiya, təşkilat və ya siyasi prosesə qoşulmuş şəxsdən hədiyyə və ya qiymətli bir şey almamalıdır;
- d) Siyasi partiya, təşkilat və ya seçki prosesində iştirak edən şəxs tərəfindən təşkil olunmuş ziyafətlərə, banketlərə və bayram tədbirlərinə getməməlidir.;
- e) Seçki dövründə yerli və ya dövlət hakimiyyətinin vəzifəli şəxsləri şəxsi xarakterli görüşlərdən və səfərlərdən çəkinməlidir.

3. Şəffaf hərəkət etməyə:

Maraqlı tərəflərə seçki prosesi və yaxud Seçki administrasiyasının fəaliyyəti ilə əlaqədar informasiyanın və sənədlərin alınmasına kömək göstərməlidir (seçici siyahılarında şəxsi nömrəni əhatə edən informasiyadan başqa).

4. Peşəkar, intizamlı və punktual olmağa:

- a) Onun üçün təşkil edilmiş treyninqlərdə iştirak etsin və seçki prosedurlarını dərinlən öyrənsin;
- b) İş vaxtını və əmlakını qeyri-xidməti məqsədlərə xərclənməsinə yol verməsin;
- c) Kommunikal olsun və şəxsi və ya başqa növ münafişələr yaratmaqdan və ya onları qızıqsıdırmaqdan çəkinməlidir;
- ç) Öz mülahizələrini söyləyərkən dəlilləşdirilmiş tənqidi taktiki şəkildə əks etdirdin;
- d) Punktual olmalı və qanunla müəyyən edilmiş müddətlərə müvafiq hərəkət etməlidir.

Maddə 6. Bu Məcəllənin tələblərini pozmağa görə məsuliyyət

1. Bu Məcəllə ilə təsbit olunmuş tələblərin pozulması inzibati yayınma hesab olunur və onda Seçki administrasiyası qulluqçusuna Seçki məcəlləsini və “Dövlət qulluğu haqqında” Gürcüstan qanunu ilə təsbit olunmuş qaydada məsuliyyətə cəlb oluna bilər.
2. Seçki administrasiyasının qulluqçuları, hansılar ki, dövlət qulluqçuları deyillər və onlara “Dövlət qulluğu haqqında” qanun şamil edilmir, bu məcəllənin tələblərinin pozulmasına görə Seçki məcəlləsi ilə təsbit olunmuş ölçülərə müvafiq, qayda ilə məsuliyyət daşıyırlar.

Seçki komissiyasına təqdim olunmuş ərizə/şikayətin rekvizitləri

Ərizə/şikayətdə qeyd edilir:

- ✓ Ərizənin/şikayətin tərtib edilməsi tarixi və vaxtı*;
- ✓ Ərizəçinin/şikayəçinin adı, soyadı və ünvanı *;
- ✓ Seçki məntəqəsinin nömrəsi *;
- ✓ Şahidin olduğu təqdirdə onun adı, soyadı və qeydə alındığı yer *;
- ✓ Pozuntunun məğzi və onun törədildiyi vaxt **;
- ✓ Pozuntunun müəyyənləşdirildiyi təqdirdə müəyyənləşdirilməsi mümkün olan göstəricilər **;
- ✓ Pozuntuya yol verənin izahatı (beləsinin mövcudluğu təqdirdə)**;
- ✓ Ərizəçinin/şikayəçinin kontakt telefon (yaşadığı evin və ya mobil telefonunun) nömrəsi***;
- ✓ Eləcə də ərizəçinin/şikayəçinin faksı və elektron poçtunun ünvanını (mövcud olduqları təqdirdə) ***;
- ✓ Müxtəlif əlavə məlumatlar.

---

* Qeyd edilən rekvizitlərin göstərilməməsi ərizə/şikayətin nöqsanının müəyyənləşdirilməsi əsasını, nöqsanların aradan qaldırılmadığı təqdirdə isə onun müzakirə olunmamış saxlanması əsasını qeyri-dəqiq və ya natamam təşkil edir.

** Qeyd edilən rekvizitlərin göstərilməməsi nöqsanın müəyyənləşdirilməsindən kənar ərizə/şikayətin müzakirə olunmamış saxlanması əsasını.

*** Qeyd edilən rekvizitlərin qeyri-dəqiq və ya natamam göstərilməməsi ərizə/şikayətin nöqsanının müəyyənləşdirilməsi və müzakirə olunmamış saxlanması əsası ola bilməz, lakin tərəfin şikayətinin müzakirəsinə qayıtmağın qeyri-mümkünlüyünün səbəbi ola bilər.

№ “.....”.....Seçki dairəsi

№ ”.....”.....Məntəqə seçki komissiyası

ARAYIŞ

Ərizə/şikayətin qeydiyyatdan keçirilməsi haqqında

Ərizə/şikayətin qəbul edilmə tarixi: .....

Ərizə/şikayətin qəbul edilmə vaxtı: .....

Ərizə/şikayətin qeydiyyat nömrəsi: .....

Komissiyanın katibi:

.....

/ İmza /

Məntəqə seçki komissiyasının sədrinin səlahiyyətləri

1. Məntəqə seçki komissiyasının iclası ilə bağlı səlahiyyətlər:

- Komissiya iclasını çağırırsınız (*Seçki məcəlləsi- maddə 8.2*);
- Məntəqə seçki komissiyasının iclaslarına rəhbərlik edirsiniz (*Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.b*);

2. İnzibati səlahiyyətləri:

- Komissiya katibinə və komissiyanın başqa üzvlərinə tapşırıq verə bilərsiniz (*Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.e*);
- Əmr vermək hüququna maliksiz (*Seçki məcəlləsi- maddə 30.1.q*);
- Mərkəzi seçki komissiyasına daxil olan sənədləri və Məntəqə seçki komissiyasının adına gəlmiş korrespondensiyanı qəbul edir və öz qətnamə ilə bölüşdürürsünüz (*Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.q*);
- Dairə seçki komissiyası qarşısında sənədlər, inventar və başqa materialların qəbul edilməsində, saxlanılması və təyinatına uyğun verilməsində məsuliyyət daşıyırsınız (*Seçki məcəlləsi- maddə 27.1.d; maddə 63.6*).
- Kütləvililiyi təmin etmək məqsədilə nəzərə alın ki, məntəqədə nəzərəçarpan yerdən asılmalıdır (*Seçki məcəlləsi- maddə 8*):
  - Komissiyanın kontakt telefonu (faksı) nömrəsi və başqa rekvizitləri;
  - Məntəqə seçki komissiyasının fəaliyyətinə aid seçki administrasiyasının hüquqi aktları;
  - və komissiya sədrinin səlahiyyətləri;
  - Seçici siyahıları, seçici siyahısına dəyişiklər daxil etmənin və qeyri-dəqiqlikləri şikayət etmək qayda və müddətini.

DİQQƏT!

- Səsvermə gününə qədər ən gec iki gün qalmış dəqiqləşdirilmiş siyahıların son versiyası sizə təqdim olunacaq (seçki komissiyası üçün ayrılmış versiya –masa siyahısı və kütləvi informasiya vasitələri üçün divar siyahısı) (*Seçki məcəlləsi- maddə 31.11*);
- Divar siyahısının ilkin versiyanı götürməli və dəqiqləşdirilmiş siyahını eyni yerdən asmalıyıq.

Səsvermədən bir gün əvvəl (30 sentyabr) Məntəqə seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri

1. Səsvermə binasının təşkili əlaqədar səlahiyyətlər:

- Səsvermə binasının təşkili üçün məsuliyyət daşıyırsınız. Nəzərə alın (*Seçki məəcəlləsi – maddə 58.4*):
  - Səsvermə binasında gizli səsvermə kabinetləri quraşdırılmalıdır (hər 500 seçici üçün ən azı bir kabinet nəzərdə tutulmalıdır). Hər kabinetdə bir qələm olmalıdır;
  - Seçicilərin qeydə alınması üçün yer ayrılmalı və qeydiyyatçıların sayına müvafiq olaraq masalar yerləşdirilməlidir;
  - Şəffaf seçki qutusu nəzərə çarpan yerdə qoyulmalıdır
  - Xüsusi zərflər üçün seçki qutusunun yaxınlığında masa yerləşdirilməlidir.
- Səsvermə binasında nəzərə çarpan yerdə asılmalıdır (*Seçki məəcəlləsi – maddə 58.4.d; 58.5*):
  - Seçicilərin siyahıları;
  - Seçki subyektlərinin siyahıları (partiya siyahıları və namizədlərin siyahıları);
  - Səsvermə təlimatı və MSK tərəfindən müəyyən olunmuş seçki bülletenlərinin doldurulması qaydası (eləcə də gizli səsvermə kabinetində asılmalıdır);
  - Bülletin hansı batil hesab olunması barədə qanundan çıxarış;
  - Səsvermə nəticələrinin nümayiş protokolları.

2. Seçki sənədlərinin qəbulu ilə əlaqədar səlahiyyətlər:

Yadınızda saxlayın, seçkilər başlanmasınadək ən azı 12 saat qalmış məntəqə seçki komissiyasından seçki bülletenlərini və xüsusi zərfləri almalısınız. Təhvil alarkən **mütləq sayın** və verilmiş seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını qəbul-təhvil protokoluna daxil edilmiş göstəricilərlə müqayisə edin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 63.9-11*). Yoxlayın ki, bülletəndə sizin seçki məntəqəsinin və seçki dairəsinin nömrəsi olsun.

**Səsvermə günü (1 oktyabr) Məntəqə
seçki komissiyası sədrinin səlahiyyətləri**

saat 07:00–08:00

- Saat 07:00 seçki məntəqəsini açın, telefonla dairə seçki komissiyasına seçki məntəqəsinin açılması və komissiya üzvlərinin kvorumu barədə (7 üzv) məlumat verin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.1*)

- Səsvermə gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını və nümayiş protokollarını (nəzərə çarpan yerdən asılır) katibə təhvil

---

- Səsvermə binasında olmaq səlahiyyətinə malik şəxslərin akreditasiya vəərəqlərini yoxlayın

---

- Hamının gözü qarşısında o zərfin bütövlüyünü yoxlayın, hansında ki, məntəqə seçki komissiyasının möhürü yerləşmişdir və onu açın və ilk surətini çıxarın . Möhürlərin surətlərinin nümunəsi qeydlər kitabında əks olunmalıdır (*Seçki məəcəlləsi – maddə 61.2.b*)

- Aparılmalı seçki qutusunu daşıyacaq 2 seçki komissiyası üzvünü müəyyənləşdirmək üçün püşkatma keçirin, bunda yalnız partiyalar tərəfindən təyib olunmuş komissiya üzvləri iştirak edir (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.d*)

- Məntəqə seçki komissiyası üzvləri arasında qalan funksiyaların (seçicilər axınının nizamlayıcısı, seçicilərin qeydiyyatını aparən, seçki qutusuna və zərflərə nəzarət komissiya üzvləri) bölüşdürülməsi üçün püşkatma keçirin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.e*)

- Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə seçki məntəqəsində olan seçki subyektləri nümayəndələrindən ən azı iki nümayəndəni aşkar etmək üçün püşkatma keçirin. Yadıınızda saxlayın, püşkatma ilə seçilmiş nümayəndələr və komissiyanın katibi eyni partiya tərəfindən təqdime edilmiş şəxs ola bilməz (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.5*)

- Seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda, eləcə də aparılmalı qutunun siyahısında seçicilərin sayını elan edin(*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.5*)

- Alınmış seçki bülletenlərinin və xüsusi zərflərin miqdarını elan edin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.6.q*)

- Yoxlayın ki, seçki qutusu boşdur və əsas və aparılmalı seçki qutularını fərdi nömrəyə malik möhürlə möhürləyin(*Seçki məəcəlləsi –maddə61.6.q*)
- Hər bir qeydiyyatçıya verin: seçicilərin siyahısını (eləcə də xüsusi siyahını –qeydiyyatçılardan birinə), bülletenlərin bir-bir bloknotunu, markirovka mayesini. Qeydiyyatçılar arasında püşkatma yolu ilə qeydiyyatçının möhürlərini bölüşdürün, möhürlərin ilk surətlərini çıxarın. Surətlərin nümunəsini səsvermə gününün Qeydlər kitabında əks olunmalıdır (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.7-8*)

- Axının nizamlayıcısına markirovkayı yoxlayan ultrabənövşəyi fanar verin

---

- Seçki qutusuna və zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünə xüsusi zərflər və əsas seçki qutusunu təhvil verin;

- Komissiya üzvlərinə materialların verilməsindən dərhal sonra, səsvermə başlananadək Məntəqə seçki komissiyası katibi ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vərəqlərinin özünün surətini çıxaran formanı doldurun. Diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri yoxlama vərəqinə imza atsınlar (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.10*)
-

Saat 08:00

- Səsvermənin başladığı barədə Dairə seçki komissiyasına telefon vasitəsilə məlumat verin.
-

Saat 08:00-dan

- Seçki məntəqəsinə birinci seçici gələn kimi qeydiyyatdan keçir, bülleten götürür və bundan sonra komissiya katibinə göstəriş verin ki, birinci seçicinin göstəricilərini yoxlama vərəqinə daxil etsin. Yoxlama vərəqinin bir nüsxəsini əsas seçki qutusuna, ikinci nüsxəsini aparılmalı seçki qutusuna (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) yerləşdirin, üçüncü yoxlama vərəqini isə saxlayın (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.10*)
- Birinci seçici qeydiyyatdan keçdikdən sonra Dairə seçki komissiyasına telefon vasitəsilə qutunun (qutuların) möhürlənməsi, yoxlama vərəqənin (vərəqlərinin) qutuya (qutulara) atılması, komissiyanın xüsusi möhürünün və qeydiyyat möhürlərinin birinci sürətinin çıxarılması və surətin nümunəsinin səsvermə gününün Qeydlər kitabında əks olunması barədə məlumat verir
-

Saat 09:00-dan

- Saat 09:00-dan püşkatama yolu ilə müəyyənləşdirilmiş komissiyanın 2 nəfər üzvünə aparılmalı seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə keçirməyi həvalə edin və onlara verin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 66.3*):
- Aparılmalı seçki qutusunun siyahısı
  - Seçicilər qeydiyyatçısı tərəfindən imza və xüsusi möhürlə təsdiq olunmuş lazımi sayda seçki bülleteni
  - Xüsusi zərflər
  - Möhürlənmiş aparılmalı seçki qutusu, hansında ki, yoxlama vərəqi yerləşdirilmiş olmalıdır
- Saat 10:00** Qeydiyyatçılardan xahiş edin ki, səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda
- Saat 12:00** seçicilərin imzaları və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən
- Saat 15:00** saydırlar. Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat
- Saat 17:00** yazmalıdır, bu izahat isə səsvermə nəticələrinin yekun protokollarına əlavə
- Saat 19:00** olunmalıdır

Saat 12:00 və **17:00**-da Qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilər siyahısında sayılmış seçicilərin imzalarının sayını saat 12:00 və 17:00-da katibə Qeydlər kitabına və Məntəqə seçki komissiyasının nümayiş protokollarına daxil etdirin və bu barədə Dairə seçki komissiyasına məlumat verin (*Seçki məəcəlləsi-maddə 65.6*).

Saat 20:00-dək

- Aparılmalı seçki qutusu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarılmalıdır. (*Seçki məəcəlləsi-maddə 66.1*).
-

Saat 20:00 –dan qutunun açılmasına qədər

Saat 20:00-da seçkilərin başa çatdığını elan edin. Komissiya üzvlərindən birinə növbədə dayanmış seçiciləri saymağı həvalə edir. Səsvermə başa çatdıqdan sonra seçki məntəqəsinin qapısını bağlayın və qutunun kəsiyini möhürləyin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 65.8*)

Səsvermə başa çatdıqdan sonra hər bir qeydiyyatçının yanına gedin, göstəriş verin ki, (səsvermə başa çatdırılanadək) onlar tərəfindən yazılmış izahatlarda (beləsi mövcudluğu təqdirdə) həmin göstəricilərin nəzərə almaqla) hesablasınlar:

Əgər bərabərlik baş tutmursa, qeydiyyatçıya yenidən saymağı və miqdarını dəqiqləşdirməyi həvalə edin. Əgər bərabərlik yenə də baş tutmasa, qeydiyyatçıdan izahat yazmağı (səbəbi göstərilməklə) xahiş edin, bunu isə yekun protokollarına əlavə etməlisiniz.

Səsvermə başa çatdırıldıqdan sonra səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin iştirakı ilə, komissiyanın və seçicilərin qeydiyyat möhürünün ikinci surətini çıxarın. Surəti çıxarılmış möhürün nümunəsini qeydlər kitabında əks olunur (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.1*).

Püşkatma yolu ilə ən azı üç (və daha çox) sayıcı seçin. Əgər müşahidəçilər öz aralarında razılığa gələ bilmirlərsə, onlardan iki nəzarətçini püşkatmayolu ilə seçin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.1*)

Püşkatma yolu ilə 2 nəfərdən çox olmayaraq, nümayəndə seçin, bunlar isə komissiya üzvlərindən püşkatma yolu ilə seçilmiş sayıcılarla birlikdə əsl və batil olunmuş seçki bülletenlərinin hesablanması prosesində iştirak edirlər (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.2*)

Sayıcılara göstəriş verin ki, seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda və aparılmalı seçki qutusunun siyahısında səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi miqdarını saysınlar (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.3*)

Komissiya katibinə göstəriş verin ki, seçicilərin masaüstü, xüsusi və aparılmalı seçki qutusunun siyahılarını ayrı-ayrılıqda möhürlənsin (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.3*)

Sayıcılara göstəriş verin ki, istifadə olunmamış və korlanmış seçki bülletenlərini ayrı-ayrılıqda möhürlənsinlər (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.4*);

Möhürlənmiş zərfin üzərində məntəqənin adını, nömrəsini, seçki sənədlərinin növünün yazın və sayıcılarla birlikdə imzalayın (*Seçki məəcəlləsi – maddə 67.5*)

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokollarının doldurulması

Seçki qutusunun, eləcə də aparılmalı seçki qutusunun, istisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusunun (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) möhürünün bütövlüyünü yoxlayın (*Seçki məəcəlləsi – maddə 68.1*)

İlk növbədə aparılmalı seçki qutusu (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və komissiyada müqayisə məqsədilə saxlanılmış yoxlama vərəqinə oxşarlığını müəyyən edirlər. (*Seçki məəcəlləsi –maddə 68.4*)

Əsas seçki qutusu açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər.

İstisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusu (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) açın. Sayıcılar seçki qutusunda yoxlama vərəqinin mövcudluğunu yoxlayırlar və onun həqiqiliyini təsdiq etmək məqsədilə onu komissiyada müqayisə etmək üçün saxlanılmış yoxlama vərəqi ilə müqayisə edirlər.

Əgər hər şey öz qaydasında olarsa sayıcılar əsas, aparılmalı vı istisna halında yaradılmış seçki məntəqəsinin seçki qutusundan masanın üzərinə tökülmüş zərfləri bir-birinə qarışdırırlar (*Seçki məəcəlləsi –maddə 68.5*)

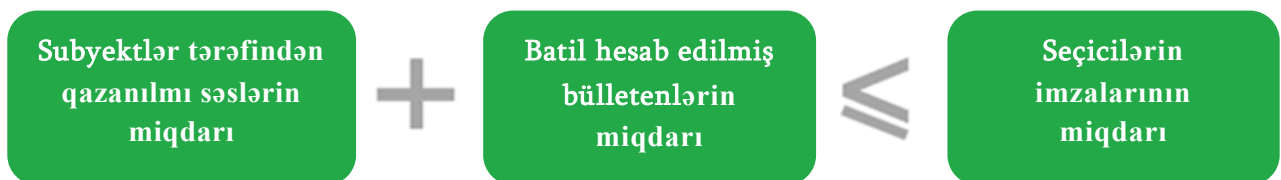

Sayıcılara göstəriş verin ki, bülletenləri çeşidləsinlər. Komissiya ilə birlikdə ayrı-ayrılıqda şübhəli sayılan bülletenləri səsə qoyun (*Seçki məəcəlləsi –maddə 69.5*)

Sayıcılara göstəriş verin ki, batil hesab olunmuş bülletenləri və hər bir seçki subyektinə verilmiş səsləri/seçki bülletenlərini hesablasınlar (*Seçki məəcəlləsi –maddə 69.6-9*)

Katiblə birlikdə göstəricilərin doğruluğunu yoxlayın :

Sayıcılara göstəriş verin ki, paketləşdirib möhürləsinlər: batil seçki bülletenlərini (başqa seçki məntəqəsi üçün ayrılmış bülletenlər ayrıca möhürlənir), hər bir seçki subyektinin seçki bülletenini (paketi sayıcılar və sədr izməlidir) (*Seçki məəcəlləsi –maddə 69.6-9*)

Komissiyanın katibi sizinlə razılaşma əsasında səsvermənin nəticələrinin yekun protokollarını (protokolları tərtib edərkən qeydiyyatçıların izahatları nəzərə alınmalıdır (beləsinin mövcudluğu təqdirdə)) doldurur. Katib yekun protokollarını Qeydiyyat jurnalında qeydiyyatdan keçirir. Doldurulmuş yekun protokollarını komissiyanın möhürü ilə təsdiq edin. Səsvermənin nəticələrinin yekun protokolları, düzəliş protokolu və qeydiyyatçıların yazılı izahatları ilə birlikdə (beləsinin mövcudluğu təqdirdə) dərhal MSK-ya göndərin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 71.14*).

Katib yekun aktlarının surətlərini çıxarır. Surəti verərkən katiblə birlikdə siz yekun protokollarının surətlərinə imza atmalı və komissiyanın xüsusi möhürü ilə təsdiq etməlisiniz. Katib verilmiş surətləri qeydiyyatdan keçirməlidir (*Seçki məəcəlləsi –maddə 71.8*)

Komissiyanın möhürünü ayrı-ayrı zərflərdə möhürləyin (komissiyanın xüsusi möhürünün möhürlənmiş zərfinə komissiyanın bütün üzvləri imza atırlar) (*Seçki məcəlləsi –maddə 71.13*), qeydiyyatçıların möhürləri, Qeydlər kitabı, Qeydiyyat jurnalı, şikayətlər, səsvermə nəticələrinin yekun protokolları möhürlənmir

---

Möhürlənmiş seçki sənədlərini böyük qutuya və yaxud kisəyə yerləşdirin və Dairə seçki komissiyasına aparın. Qutu və ya kisədən ayrı səsvermənin nəticələrinin yekun protokollarını, səsvermənin Qeyd kitabını, ərizə/şikayət və Qeydiyyat jurnalının möhürlənmiş zərflərini aparın.

Səsvermə günü (1 oktyabr) Məntəqə seçki komissiyası katibinin səlahiyyətləri

Saat 07:00 – 08:00

- Seçki məntəqəsi sədrindən seçkilər gününün Qeydlər kitabını, Qeydiyyat jurnalını, səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını və nümayiş protokollarını təhvil alın

---

- Nümayiş protokollarını seçki məntəqəsində nəzərə çarpan yerdən asın

---

- Qeydlər kitabının birinci və ikinci səhifələrində seçki məntəqəsinin açılışı zamanı səsvermə binasında olmaq hüququna malik şəxslərin (komissiya üzvlərinin, müşahidəçilərin, nümayəndələrin) adlarını, soyadlarını daxil edin və onlardan xahiş edin ki, səsvermə binasında olmalarını Qeydlər kitabında öz imzaları ilə təsdiq etsinlər (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.a*)

- Seçkilər gününün Qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində komissiya möhürünün nümunəsini əks etdirin, hansında ki, birinci surət çıxarılmışdır (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.b*)

- Komissiya üzvləri arasında funksiyaların bölüşdürülməsi üçün püşkatmanın nəticələrini səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.v*)

- Şikayətlərin qeydə alınması prosesini müşahidə etmək məqsədilə keçirilən püşkatma nəticəsində seçilmiş seçki subyektləri nümayəndələrinin göstəricilərini səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə daxil edin

---

- Seçicilərin vahid siyahısında, xüsusi siyahıda mövcud olan seçicilərin sayını Qeydlər kitabının 6-cı səhifəsində və nümayiş protokollarında göstərin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.9*)

- Təhvil alınmış bülletenlərin sayını Qeydlər kitabının 6-cı səhifəsində və nümayiş protokollarında göstərin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.9*)

- Seçki qutusunun möhürlənmə vaxtını, seçki qutularının möhürlənməsinin fərdi nömrələrini Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin

---

- Səsvermə gününün Qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində hər bir qeydiyyatçının nümunəsini əks etdirin, hansından ki, birinci surət çıxarılmışdır (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.8*)

- Səsvermə başlanana qədər komissiyanın sədri ilə birlikdə (birinci seçicinin göstəricilərindən başqa) yoxlama vərəqinin öz surətini çıxartma formasını doldurun. Ona da diqqət yetirin ki, komissiyanın iştirak edən bütün üzvləri yoxlama vərəqəsində imza atsınlar (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.10*)

Saat 08:00-dan

- Seçki məntəqəsinə birinci seçici gələn kimi qeydiyyatdan keçir, bülleten götürür və bundan sonra birinci seçicinin göstəricilərin yoxlama vərəqinə daxil edin (yoxlama vərəqinin göstəricilərin Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin)

Saat 09:00-da

- Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsində qeyd edin, aparılması seçki qutusunun daşıyıcıları olan komissiya üzvlərinə neçə ədəd seçki bülleteni və xüsusi zərf verilmişdir (*Seçki məəcəlləsi –maddə 62.6*)

Saat 12:00-da

- Hər bir qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilərin siyahılarında seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının miqdarını yenidən sayın və onların cəmini Qeydlər kitabının 6-cı səhifəsinə və nümayiş protokollarına daxil edin

Saat 17:00

- Hər bir qeydiyyatçı ilə birlikdə seçicilərin siyahılarında seçkilərdə iştirak edən seçicilərin imzalarının miqdarını yenidən sayın və onların cəmini Qeydlər kitabının 6-cı səhifəsinə və nümayiş protokollarına daxil edin

Saat 20:00-dan –qutunun açılışınadək

- Qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə saat 20:00-dək növbədə duran seçicilərin sayını daxil edin

-
- Səsvermə başa çatdıqdan sonra, Məntəqə seçki komissiyasının sədri komissiyanın və seçicilərin qeydiyyatçılarının möhürlərinin ikinci surətini çıxarır. Qeydlər kitabının 6-cı səhifəsində qeyd edilən möhürlərin nümunələrini əks etdirin(*Seçki məəcəlləsi –maddə 67.1*)

-
- Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsində komissiya üzvləri arasında sayıcıların funksiyalarının püşkatma yolu ilə bölünməsinin nəticələrini qeyd edin

-
- Səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə seçki bülletenlərinin sayılması prosesinə nəzarət məqsədilə müşahidəçilərdən seçilmiş nəzarətçilərin göstəricilərini daxil edin

-
- Səsvermə gününün Qeydlər kitabının 3-cü səhifəsinə püşkatma nəticəsində seçilmiş səsvermə subyektləri nümayəndələrinin göstəricilərini daxil edin, hansılar ki, sayıcılarla birlikdə həqiqi və ya batil bülletenlərin sayılmasında iştirak edirlər

-
- Qeydlər kitabında səsərin sayılması zamanı səsvermə binasında olan şəxslərin kimliyini qeyd edin

-
- Seçicilərin vahid siyahısının, xüsusi siyahının və aparılması seçki qutusunun siyahısının əsasında sayıcılar tərəfindən aşkara çıxarılmış səsvermədə iştirak edən seçicilərin ümumi sayını Qeydlər kitabında və nümayiş protokollarında göstərin(*Seçki məəcəlləsi –maddə 67.3*)

-
- Seçicilərin vahid, xüsusi və aparılması seçki qutusunun siyahısını ayrı-ayrılıqda büküb qablaşdırın və möhürləyin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 67.3*). Möhürlənmiş paketlərə komissiyanın sədri və sayıcılar imza atırlar

-
- İstifadə olunmamış bülletenlərin küncələrini kəsin. İstifadə olunmamış və korlanmış seçki bülletenlərini ayrı-ayrı paketləşdirin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 67.4*). Möhürlənmiş paketlərə komissiyanın sədri və sayıcılar imza atırlar

Seçki qutusunun açılması, səsvermə nəticələrinin yekun protokollarının doldurulması

- Seçki qutusu açıldıqdan sonra sayıcılar tərəfindən hesablanmış batil bülletenlərin və seçki subyekt tərəfindən toplanmış səsərin miqdarını Qeydlər kitabına və nümayiş protokollarına daxil edin (başqa seçki məntəqəsinə mənsub batil seçki bülletenlərinin miqdarı yalnız Qeydlər kitabında göstərilir)(*Seçki məəcəlləsi –maddə 69.6; maddə 69.8*)
-

Komissiyanın sədri ilə birlikdə yekun protokollarının doğruluğunu yoxlayın: subyektlər tərəfindən toplanmış səslerin miqdarı + batıl bülletenlərin miqdarı = yaxud < imzaların miqdarı

Sayıcılar tərəfindən səslerin proseduru başa çatdırıldıqdan sonra, Məntəqə seçki komissiyasının sədri ilə razılaşaraq, səsvermə nəticələrinin yekun protokollarını doldurun (*Seçki məəcəlləsi –maddə 71.1*). Yalnızda saxlayın! Yekun protokollarına daxil edilmiş göstəriciləri düzəltmək qadağandır (*Seçki məəcəlləsi –maddə 70.3*)

Səsvermənin nəticələrinin yekun protokollarına imza atın və diqqət yetirin ki, komissiyanın bütün üzvləri bu protokolları imzalasınlar. Protokolları komissiyanın möhürü ilə təsdiq edin və Qeydiyyat jurnalının çıxan sənədlər hissəsində qeydiyyatdan keçirin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 71.4*)

Səsvermənin nəticələri yekunlaşdırıldıqdan sonra Qeydlər kitabını və Qeydiyyat jurnalını müvafiq “Jurnal bağlanmışdır” qeydi ilə bağlayın, sizin və komissiya sədrinin imzası ilə təsdiq edin, bundan sonra isə onları komissiyanın möhürü ilə təsdiq edin (*Məntəqə seçki komissiyasının rəqlamenti –maddə 11. 15; Seçki məəcəlləsi – maddə 62.11 , maddə 71.12*)

Nəzərə alın!

- ✓ Komissiya üzvləri arasında püşkatma yolu ilə müəyyən olunmuş funksiyaların başqa üzvə müvəqqəti verildiyi təqdirdə, informasiyanı Qeydlər kitabının 5-ci səhifəsində göstərin (*Seçki məəcəlləsi –maddə 61.2.z.*)
- ✓ Markirovka prosedurundan keçərkən seçicidə aşkar olunsa ki, onda markirovka vardır, onun kimliyinin qeydlər kitabının 4-cü səhifəsinə daxil edin
- ✓ Qeydiyyat jurnalında və Qeydlər kitabının 10-cu və sonrakı səhifələrində hər bir daxil olan ərizə/şikayəti qeydə alın (*Seçki məəcəlləsi –maddə 62.9*)
- ✓ Yekun protokollarının surətini verərkən surəti Qeydiyyat jurnalında qeydiyyatdan keçirin, onu məntəqə seçki komissiyasının möhürü ilə təsdiq edin və komissiya sədri ilə birlikdə onu imzalayın (*Seçki məəcəlləsi –maddə 71.8*)

Seçicilər axınını nizamlayan komissiya üzvünün funksiyaları (maddə 64, maddə 65)

- Seçki məntəqəsinə gəlmiş seçicilər axınını nizamlayın
- Seçicilərdən Gürcüstan vətəndaşlığı haqqında şəxsiyyət vəsiqəsini/ID vərəqəsini və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığını təqdim etməyi xahiş edin
- Ultrabənövşəyi fanarla yoxlayın, seçicidə markirovka qeyd olunmuşdurmu və bundan sonra, əmin olduqda ki, seçicidə markirovka nəzərə çarpmır, ona səsvermədə iştirak etmək hüququ verin
- Diqqət yetirin, seçicilərə mənsub qeydiyyat masasının yaxınlığında neçə nəfər seçici dayanmışdır. Əgər qeydiyyat masasının yanında 2 nəfərdən çox seçici durmuşdursa, səsvermə binasına növbəti seçicinin daxil olmasını yubandır
- Seçicilərə göstəriş verin ki, o, qeydiyyat masasına yaxınlaşsınlar, hansında ki, seçicilər siyahısına onun soyadının birinci hərfi daxil edilmişdir

Diqqət!

- Əgər seçicinin Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi /ID vərəqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı passportu olmazsa, ona izah edin ki, səsvermədə iştirak edə bilməz. Ondan səsvermə binasını tərk etməyi xahiş edin
- Gürcüstan Seçki məcəlləsinin 185¹ maddəsi ilə təsbit edilmiş qayda üzrə seçici siyahısından qeydiyyatdan keçmiş Avropa İttifaqının üzvü olan dövlətin vətəndaşının, hansı ki, Gürcüstanda doğulmuşdur və son 5 il ərzində daimi Gürcüstanda yaşayır, bu şəxsin seçkilərdə səs vermək hüququ vardır. Belə seçki məntəqəsinə gedən kimi Gürcüstan vətəndaşlığı passportu və şəxsiyyət vəsiqəsinin əvəzinə, Avropa İttifaqına üzv olan dövlətin pasportunu təqdim edir
- Əgər qurğu aşkar etsə ki, seçicinin artıq markirovkası var, ona səsvermədə iştirak etmək qadağan olunur. Onun kimliyi barədə komissiya sədrinə məlumat verin. Seçicidən səsvermə binasını tərk etməyi xahiş edin.
- Yuxarı ətrafı olmadığına görə səsvermə prosedurunda müstəqil şəkildə (fiziki vəziyyəti) iştirak edə bilməyən seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir.

Seçiciləri qeydə alan komissiya üzvlərinin funksiyaları:
(Maddə 65)

- Seçicilərdən təqdim olunmasını tələb edin:
  - ✓ Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi /ID vərəqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı passportu
  - ✓ məcburi yerini dəyişmiş şəxs halında –Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi/ID vərəqəsi və yaxud Gürcüstan pasportu ilə birlikdə qaçqınlıq şəhadətnaməsini
- Vahid seçicilər siyahısında qeydiyyatdan keçmiş Avropa İttifaqının üzvü olan dövlətin vətəndaşından Avropa İttifaqına üzv olan dövlətin passportunu
- Yoxlayın, seçici seçicilərin vahid və ya xüsusi siyahısına daxil edilmişdirmi və seçicinin şəxsi nömrəsinin seçicilər siyahısında mövcud olan nömrə ilə müqayisə edin
- Əgər seçici seçicilər siyahısına daxil edilmişdirsə, secidə markirovka edin
- Seçicilər siyahısında öz imzanızla seçki bülleten(lər)inin verilməsini təsdiq edin
- Seçicidən xahiş edin ki, seçicilər siyahısında öz soyadının qarşısında seçki bülleten(lər)i təhvil almasını imzası ilə təsdiqləsin
- Seçki bülleten(lər)inin arxa tərəfində imza atın
- Seçki bülleten(lər)ini (arxa tərəfində, onun üçün ayrılmış yerdə) qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq edin
- Seçiyə özünü imzaladığınız və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiq olunmuş bülleten(lər)i təqdim edin
- Seçiciyə göstəriş verin ki, gizli səsvermə kabinetinə daxil olsun

Diqqət!

- Əgər seçici Əgər seçicinin Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi /ID vərəqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı passportunu, məcburi yerini dəyişmiş şəxs halında –Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi/ID vərəqəsi və yaxud Gürcüstan pasportu ilə birlikdə qaçqınlıq şəhadətnaməsini , Avropa İttifaqının üzvü olan dövlətin vətəndaşından Avropa İttifaqına üzv olan dövlətin passportunu təqdim etməzsə ona bülleten(lər)ini verməməlisiniz
- Əgər seçici markirovkadan imtina edirsə, onun səsvermədə iştirak etmək hüququ yoxdur və ona seçki bülleten(lər)i verilməməlidir.
- Yuxarı ətrafi olmadığına görə səsvermə prosedurunda müstəqil şəkildə (fiziki vəziyyəti) iştirak edə bilməyən seçici markirovka yoxlanışı və markirovka prosedurundan keçmir, ona seçki bülleten(lər)i verilərkən seçiciləri qeydə alan seçicilərin vahid siyahısında “Seçicinin imzası” qrafasında “Fiziki vəziyyət” adlı qeyd yazır və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edir
- Əgər sizin və seçicinin seçki bülleteni korlanarsa, bu barədə dərhal komissiyanın sədrinə məlumat verin və seçiciyə yeni (sizin tərəfinizdən imzalanmış və qeydiyyatçının möhürü ilə təsdiqlənmiş) seçki bülleteni verin.

- Əgər vahid siyahıda seçicinin göstəriciləri tapılmasa, bu zaman qeydiyyatçı seçiciyə göstəriş verməyə borcludur ki, onun göstəricilərini təzədən yoxlamaq üçün sonuncu qeydiyyatçıya müraciət etsin. Həmin qeydiyyatçı seçicininin göstəricilərini sonradan daxil edilmiş seçici göstəricilərində, “Qeydiyyat ünvanından çıxarılmışdır” (beləsinin mövcud olduğu təqdirdə) yazısı olan seçicilər siyahısında əlifba sırası üzrə yoxlayır.
- **Əgər seçki məntəqəsinə vahid siyahıda “Xaricədir” statusu verilmiş şəxs gələrsə, göstərilən şəxs səsvermədə ümumi qayda ilə iştirak edəcəkdir** (*Seçki məcalləsi –maddə 65, 184.9'*)

Nəzərə alın !

- ✓ Təvsiyə olunur ki, qeydiyyatçılar saat 10:00, 12:00, 15:00, 17:00 və 19:00-da səsvermə prosesinə mane olmadan, siyahılarda seçicilərin imzalarını və onlar tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını (sədrə təhvil verilmiş xarab olan bülletenlər nəzərə alınmaqla) saysınlar. Əgər göstəricilər arasında fərq aşkar edilərsə, qeydiyyatçı dərhal izahat yazmalıdır, bu isə səsvermənin yekun protokollarına əlavə olunmalıdır.
- ✓ Qeydiyyatçı funksiyasının başqasına verildiyi təqdirdə, qeydiyyatçı siyahılarda seçicilərin imzaları və onun tərəfindən verilmiş bülletenlərin miqdarını yenidən saymağa borcludur (sədrə təhvil verilmiş korlanmış bülletenlər daxil olmaqla) və nəticələri sədrə bildirir. Uyğunluq olmadığı halda, izahat yazmalıdır. Bu izahat səsvermənin yekun protokollarına əlavə olunmalıdır.

Aparılası seçki qutusunu daşıyan komissiya**üzlərinin funksiyaları****(maddə 66)****DİQQƏT!**

Aparılası seçki qutusunun vasitəsilə səsvermə seçkilər günü saat 09:00-dan saat 19:00-dək keçirilir

- Səsvermə günü saat 9:00-da Məntəqə seçki komissiyasının sədri sizə təhvil verməlidir:
  - ✓ Aparılası seçki qutusunun siyahısını
  - ✓ Seçicilərin qeydiyyatçısı tərəfindən imzalanmış və xüsusi möhürlə təsdiq edilmiş lazımi miqdarda seçki bülletenlər
  - ✓ Xüsusi zərflər
  - ✓ Yoxlama vərəqəsinin yerləşdirildiyi möhürlənmiş aparılası seçki qutusunu
- Seçiciyə yaxınlaşan kimi ondan təqdim olunmasını xahiş edin:
  - ✓ Gürcüstan vətəndaşlığını təsdiq edən şəxsiyyət vəsiqəsi /ID vərəqəsi və yaxud Gürcüstan vətəndaşlığı passportu
  - ✓ Məcburi yerini dəyişmiş şəxs halında –Gürcüstan vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi/ID vərəqəsi və yaxud Gürcüstan pasportu ilə birlikdə qaçqınlıq şəhadətnaməsini
- Seçicinin şəxsi nömrəsini aparılası seçki qutusunun siyahısında mövcud olan şəxsi nömrə ilə müqayisə edin
- Aparılası seçki qutusunun siyahısında öz imzanızla seçki bülleten(lər)in verilməsini təsdiq edin
- Seçicidən xahiş edin ki, aparılası seçki qutusunun siyahısında öz soyadının qarşısında seçki bülleten(lər)i almasını öz imzası ilə təsdiq etsin
- Seçiciyə qeydiyyatçının imzası və möhürü ilə təsdiq olunmuş seçki bülleten(lər)i verin
- Seçici tərəfindən bülleten(lər) doldurulduqdan sonra ona xüsusi zərf verin və göstərin ki, qatlanmış seçki bülleten(lər)ini onda yerləşdirsin
- Seçicidən xahiş edin ki, xüsusi zərfləri aparılan seçki qutusuna salsın
- Səsvermə başa çatdırıldıqdan sonra aparılası seçki qutusunun kəsiyini elə möhürləyin ki, möhürü zədələmədən onun açmaq mümkün olmasın
- Aparılası seçki qutusu ən gec saat 20:00-dək seçki məntəqəsinə qaytarın
- Səsvermə binasına qayıtdıqdan sonra Məntəqə seçki komissiyasının katibinə istifadə olunmamış bülletenləri və xüsusi zərfləri təhvil verin Məntəqə seçki komissiyası sədrinin göstərişlərini gözləyin

Diqqət!

- Əgər aparılacaq seçki qutusunun möhürünün bütövlüyü pozularsa, qeyd edilən barədə Məntəqə seçki komissiyası sədri dərhal məlumatlandırılmalıdır. Müvafiq protokol tətbiq edin (səbəbi göstərin) və yanındakı şəxslərlə birlikdə imzalayın. Komissiya sədrinin növbəti göstəricilərini gözləyin.
- Aparılacaq seçki qutusu vasitəsi ilə səsvermədə iştirak edən seçiciyə markirovka tətbiq olunmur
- Fiziki vəziyyətinə görə seçici tərəfindən aparılacaq seçki qutusu vasitəsilə səs verildiyi təqdirdə, aparılacaq seçki qutusu siyahısının “Seçicinin imzası” qrafasında –aparılacaq seçki qutusunu daşıyan komissiya üzvü “Fiziki vəziyyət” adlı qeyd yazın və bunu şəxsi imzası ilə təsdiq edin

**Seçki qutusunda və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya
üzlərinin funksiyaları
(Maddə 65)**

- Daimi surətdə seçki qutusunun yanında olmalısınız
- Seçki qutusunda və xüsusi zərflərə nəzarət etməlisiniz
- Seçki qutusunun xüsusi zərfin atıldığı kəsik qapalı olmalıdır
- Gizli səsvermə kabinəsindən seçici çıxdıqdan sonra ona göstəriş verin ki, ayrıca qoyulmuş masanın üzərindən müstəqil olaraq bir xüsusi zərf götürsün və bükülmüş seçki bülleten(lər)i onda yerləşdirsin
- Seçicinin əlində yalnız bir zərf tutduğuna əmin olduqdan sonra, seçki qutusunun kəsiyini açmalı və seçiciyə xüsusi zərfi qutuya atmasına göstəriş verin
- Seçicidən seçki məntəqəsini tərk etməyi xahiş edin

Diqqət!

- Yalnız seçicinin seçki bülleten(lər)i xüsusi zərfdə yerləşdirmək hüququ vardır, fiziki vəziyyətə malik seçici istisna təşkil edir, hansının ki, əvəzində onun iştirakı ilə bülleten(lər)i öz arzusu ilə seçdiyi şəxs xüsusi zərfdə yerləşdirir və sonra onun köməyi ilə zərfi seçki qutusuna atır, həmçinin səsvermə kabinəsində seçki bülleten(lər)inin doldurulmasında ona yardım göstərir.
- Səsvermə qutusunun yanında eyni vaxtda bir nəfərdən çox seçicinin olması yolverilməzdir
- Seçki komissiyası üzvünün doldurulmuş seçki bülleten(lər)i açmaq hüququ yoxdur
- Seçici xüsusi zərfdə bülleten(lər)i yerləşdirənə qədər ondan əlində müvafiq sayda seçki bülleten(lər)i və bir zərf olduğunu göstərməyi tələb etmək hüququnuz vardır.

Qeydlər üçün

